

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 9 januari 2018 met nummer RvVb/A/1718/0417
in de zaak met rolnummer 1516/RvVb/0424/SA

Verzoekende partij	het college van burgemeester en schepenen van de gemeente ZEDELGEM vertegenwoordigd door advocaat Nick DE WINT, met woonplaatskeuze op het kantoor te 8400 Oostende, Canadaplein 1/glv
Verwerende partij	de GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR van het departement RUIMTE VLAANDEREN, afdeling West-Vlaanderen vertegenwoordigd door advocaat Yves FRANCOIS, met woonplaatskeuze op het kantoor te 8790 Waregem, Eertbruggestraat 10
Tussenkomenende partij	de nv ASPIRAVI vertegenwoordigd door advocaat Gregory VERHELST, met woonplaatskeuze op het kantoor te 2600 Antwerpen, Uitbreidingsstraat 2

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 7 maart 2016 de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 22 januari 2016.

De verwerende partij heeft aan de tussenkomenende partij een stedenbouwkundige vergunning verleend voor het bouwen van 2 windturbines, 2 middenspanningscabines en de aanleg van de bijhorende kabeltracés en inbuizing van een gracht op de percelen gelegen te 8020 Oostkamp - autosnelweg E403 en 8210 Zedelgem - Herderinnedreef, met als kadastrale omschrijving afdeling 5, sectie A, nummers 100Z, 2H3, 95C, 98F en 99E en te Zedelgem afdeling 3, sectie B, nummers 59B, 60A en 60D.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De tussenkomenende partij verzoekt met een aangetekende brief van 2 juni 2016 om in de procedure tot schorsing en vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de Raad laat de tussenkomenende partij met een beschikking van 4 juli 2016 toe in de debatten.

De verwerende partij dient een antwoordnota en het administratief dossier in. De tussenkomende partij dient een schriftelijke uiteenzetting in. De verzoekende partij dient een wederantwoordnota in. De verwerende partij dient geen laatste nota in. De tussenkomende partij dient een laatste schriftelijke uiteenzetting in.

De Raad verwerpt met een arrest van 23 augustus 2016 met nummer RvVb/S/1516/1468 de vordering tot schorsing.

De verzoekende partij dient een verzoek tot voortzetting in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 7 november 2017.

Advocaat Nick DE WINT voert het woord voor de verzoekende partij.

Advocaat Yves FRANCOIS voert het woord voor de verwerende partij.

Advocaat Bert VAN WEERDT *loco* advocaat Gregory VERHELST voert het woord voor de tussenkomende partij.

De Kamervoorzitter stelt de zaak in voortzetting naar de zitting van 14 november 2017 teneinde de meest gerede partijen toe te laten hun laatste memories ingediend bij de Raad van State na het auditorsverslag neer te leggen, gelet op het ter zitting in de samenhangende zaak 1516/RvVb/0455/A neergelegd stuk door de raadsman van verzoekende partijen, met name het auditorsverslag in het kader van het annulatieberoep tegen de milieuvergunning voor de Raad van State.

Ter zitting van 14 november 2017 voert advocaat Nick DE WINT het woord voor de verzoekende partij.

De verwerende en de tussenkomende partij verschijnen schriftelijk.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. FEITEN

De tussenkomende partij dient op 17 augustus 2015 bij de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor “het bouwen van 2 windturbines, 2 middenspanningscabines en de aanleg van de bijhorende kabeltracés en inbuizing van een gracht”.

De percelen liggen volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan ‘Brugge-Oostkust’, vastgesteld met koninklijk besluit van 7 april 1977, in agrarisch gebied.

Tijdens het openbaar onderzoek in de gemeente Zedelgem, georganiseerd van 21 september 2015 tot en met 20 oktober 2015, worden 72 bezwaarschriften ingediend.

Tijdens het openbaar onderzoek in de gemeente Oostkamp, georganiseerd van 21 september 2015 tot en met 20 oktober 2015, worden 781 bezwaarschriften ingediend, waarvan een petitie met 343 handtekeningen en 366 handtekeningen online.

Onroerend Erfgoed adviseert op 28 september 2015 gunstig.

Het agentschap Wegen en Verkeer adviseert op 1 oktober 2015 gunstig.

Het departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling adviseert op 8 oktober 2015 voorwaardelijk gunstig.

Het Koninklijk Meteorologisch Instituut van België adviseert op 8 oktober 2015 ongunstig.

De FOD Mobiliteit en Vervoer (Directoraat-generaal Luchtvaart) adviseert op 14 oktober 2015 voorwaardelijk gunstig.

De verzoekende partij adviseert op 10 november 2015 ongunstig:

“ ...

*Vooradvies college van burgemeester en schepenen met betrekking tot **toetsing aan de regelgeving en de stedenbouwkundige voorschriften of verkavelingsvoorschriften:***

1. Juridische planologische context

De aanvraag is volgens het gewestplan Brugge-Oostkust (Koninklijk Besluit d.d. 5 februari 1979) gelegen in agrarisch gebied. In deze zone gelden de stedenbouwkundige voorschriften van artikel 11.4.1 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen. Deze voorschriften luiden als volgt [...]

De aanvraag is niet gelegen in een BPA.

De aanvraag is niet gelegen in een goedgekeurde en niet-vervallen verkaveling.

De aanvraag is niet conform de geldende stedenbouwkundige voorschriften van het gewestplan.

Volgens art. 4.4.9, § 1 van de Vlaamse Codex mag het vergunningverlenende bestuursorgaan bij het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning voor windturbines en windturbineparken, alsook voor andere installaties voor de productie van energie of energierecuperatie in een gebied dat sorteert onder de voorschriften van een gewestplan, afwijken van de bestemmingsvoorschriften, indien het aangevraagde kan worden vergund op grond van de voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardtypebepalingen, vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, zoals de tekst ervan is vastgesteld bij het besluit van 11 april 2008.

2. Omzendbrief RO/2014/02 betreffende het afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windmolens

De aanvraag voldoet niet aan de omzendbrief RO/2014/02 op verschillende punten.

-De huidige aanvraag betreft twee windturbines. Er wordt hiermee niet voldaan aan het principe van ruimtelijke bundeling, waar de voorkeur gaat naar een cluster van windturbines, vanaf 3 wordt van een cluster gesproken. Het feit dat er momenteel

onderzoek gebeurt naar en derde turbine bij Groenhove is slechts zeer voorwaardelijk, aangezien dit geen evidente locatie is.

-Volgens de omzendbrief is de inplanting nabij een bos of nabij een natuurgebied met eerder beperkte waarde mogelijk. In de motivatie van de locatiekeuze wordt geen rekening gehouden met de nabijheid van het Plaisiersbos (erkend privaat natuurreservaat) en blijkt de beperkte natuurwaarde van het Plaisiersbos niet. Aanvullend hierop kan ook vastgesteld worden dat er te weinig positieve aanknopingspunten in het landschap zijn.

-In de huidige aanvraag wordt omschreven op welke manier de inwoners en het bestuur betrokken worden in het dossier om een draagvlak te creëren. Gelet op de vele bezwaren hierover en het feit dat het dossier slechts éénmaal werd voorgesteld, aan de burgemeester en de milieuambtenaar, en niet aan het volledige schepencollege, getuigt niet van een effectief streven naar een draagvlak.

-Volgens de omzendbrief moet er gestreefd worden naar een maximale energetische productie. De concrete impact van mitigerende maatregelen om de slagschaduw en de geluidshinder binnen de wettelijke grenzen te beperken, op de energieproductie is niet terug te vinden.

3.De watertoets

De aanvraag voldoet aan de voorschriften van het besluit van de Vlaamse Regering d.d. 1 oktober 2004 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater.

4.Project –m.e.r. screeningsnota

Het project, dat het voorwerp uitmaakt van deze aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning, valt volgens artikel 4.3.2, 2bis en 3bis van het decreet m.b.t. de algemene beginselen inzake milieubeleid van 5 april 1995, en bijlage III van het MER-besluit van 10 december 2004, en hun latere wijzigingen, onder bijlage III van voornoemd besluit. De aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning omvat een m.e.r.-screeningsnota. Deze screeningsnota omvat echter onvoldoende uitgewerkte gegevens om de vergunningverlenende overheid toe te laten te oordelen dat er geen aanzienlijke negatieve effecten t.a.v. het milieu te verwachten zijn. In toepassing van artikel 4.7.17/1, § 1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening wordt bijgevolg geoordeeld dat de opmaak van een project-m.e.r. noodzakelijk is. Bij gebrek hieraan kan de aanvraag momenteel niet positief beoordeeld worden.

5.Externe adviezen

Bovendien maakt het departement Landbouw en Visserij in hun advies volgende opmerkingen:

Er worden twee turbines op korte afstand van de E403 ingeplant. In principe is er sprake van een cluster van windturbines op het moment dat er minimum drie turbines voorzien worden. Aspiravi onderzoekt momenteel wel of het mogelijk is om meer zuidelijk een derde turbine in te planten (t.h.v. Groenhovebos). Dit is echter een zeer voorwaardelijk gegeven; bovendien zou deze turbine op anderhalve kilometer komen te staan van de twee windturbines die met voorliggend dossier aangevraagd worden. In die omstandigheden is er niet echt sprake van clustering.

De toegangsweg naar windturbine 1 is aanvaardbaar vanuit landbouwkundig standpunt. Bij windturbine 2 wordt een nodeloos lange toegangsweg voorzien. Indien de toegangsweg aan de andere zijde (noord-oostelijke kant) van dit akkerland aangelegd zou worden, zou de toegangsweg slechts 130 m lang moeten zijn i.p.v. de nu voorziene 310 m. Een andere mogelijkheid is het anders inplanten van de windturbine, waarbij het werkvlak in het verlengde komt te liggen van het eerste, rechte deel van de nu aangevraagde toegangsweg. Op die manier moet minder landbouwgrond onttrokken worden aan de effectieve bestemming.

6.Dossiersamenstelling

Het voorwerp van de aanvraag is niet nauwkeurig omschreven als vereist door art. 7 van het dossiersamenstellingsbesluit en beoogt dat, ingeval van inwilliging, de exploitant naderhand zelf een keuze maakt tussen het type van turbine dat hij zal bouwen.

Niettegenstaande de bouwheer stelt dat zijn aanvraag betrekking heeft op twee windturbines met een maximale ashoogte van 108 m, een maximale tiphoogte van 150 m en een maximale rotordiameter van 92,5 m, blijkt uit het dossier dat helemaal nog geen beslissing is genomen over welk type windturbine er zal gebouwd worden, doch dat er nog een keuze moet worden gemaakt tussen vier mogelijke types, nl. een Enercon E82, een Enercon E90, een Servion MM92 of een Nordex N90. Deze diverse types hebben niet alleen een verschillend vermogen, maar ook andere dimensies en kunnen bovendien op het ogenblik van de bouwfase nog een upgrade ondergaan.

Men kan zodanige aanvraag vergelijken met een aanvraag tot het bouwen van een woning waarvan echter het precies gabariet nog niet gekend is, noch hoogte noch breedte, elementen die aan de beslissing van de bouwheer worden overgelaten eenmaal hem een vergunning is verleend.

Aan de aanvrager kan geen vrije keuze worden gelaten om achteraf te bouwen wat hij wil, met die ene beperking dat een bepaald maximum niet mag worden overschreden.

Vooradvies college van burgemeester en schepenen met betrekking tot *toetsing aan de goede ruimtelijke ordening*:

1.De aanvraag is gelegen ver buiten het centrum van de gemeente Veldegem en Oostkamp. De omgeving wordt gekenmerkt door het Plaisiersbos, de E403, en verspreide landelijke woningen gelegen in Veldegem en Baliebrugge.

De aanvraag betreft het bouwen van twee windturbines, twee middenspanningscabines en de aanleg van de bijhorende kabeltracés en de inbuizing van een gracht. Windturbine WT-01 staat ingeplant op grondgebied Oostkamp, windturbine WT – 02 op grondgebied Zedelgem.

Vanuit de Korte Groenhovestraat aan de E403 wordt een toegangsweg aangelegd naar WT – 02. De toegangsweg is ongeveer 310 m, 4 m breed en volgt de perceelsgrenzen. De weg wordt aangelegd in betonpuin, net zoals het werkvlak.

Aan het begin van de toegangsweg bevindt zich de bijhorende middenspanningscabine CA-2. De cabine is 6 m lang en 3 m breed. De kroonlijsthoogte is 2,7 m. Rond de cabine

ligt een pad van 1,25 m breed in rolgrind. Er wordt ook een tijdelijke toegangsweg aangelegd vanaf de E403.

De turbine WT-02 heeft een masthoogte van maximum 108 m, maximale tiphoogte van 150 m en een rotordiameter van 92,5 m.

Het permanent werkvlak naast de turbine heeft een oppervlakte van 1335 m² en wordt aangelegd in betonpuin.

2.De aanvraag past niet binnen een goede ruimtelijke ordening en een duurzame ruimtelijke ontwikkeling.

Artikel 4.3.1, §2, 1° VCRO bepaalt:

(...)

Er wordt dus ook zeer uitdrukkelijk verwezen naar de doelstellingsbepaling 1.1.4 van de VCRO dewelke een duurzame ruimtelijke ontwikkeling vooropstelt, die de behoeften van de toekomstige generaties niet in het gedrang brengt en dat voorschrijft dat bij de afweging tussen de verschillende maatschappelijke behoeften er niet alleen rekening moet worden gehouden met de ruimtelijke draagkracht, maar ook met de gevolgen voor het leefmilieu, de esthetische en sociale gevolgen.

2.1 De functionele inpasbaarheid

Hoger is er op gewezen dat louter planologisch de aanvraag inwilligbaar is. Maar ook wanneer een aanvraag louter planologisch of via een decretale afwijkingsregeling mogelijk is, betekent dit geenszins dat ze automatisch moet/mag ingewilligd worden.

2.1.1 Volgens het provinciaal structuurplan moet er voor de inplanting van windturbines gezocht worden naar positieve aanknopingspunten zoals een regionaal of lokaal bedrijventerrein, haventerrein, regionale lijninfrastructuur en een stedelijke kern. In deze aanvraag is de E403 het enige aanknopingspunt. De woonkern van Veldegem zien als een stedelijke kern is moeilijk te verantwoorden. Het is niet dicht aanpalend en dus geen aanknopingspunt in dit vrij open landschap.

Er kan dan ook niet worden voorbijgegaan dat de aanvraag zich situeert naast het Plaisiersbos, een erkend privaat natuureservaat en waar tal van activiteiten gebeuren (speelbos, chiro) en heel veel recreanten (wandelaars, fietsers en ruiters) komen. Dit gegeven is niet opgenomen in het dossier en de beperkte natuurwaarde blijkt niet uit het dossier. Dit kan niet aangenomen worden als een positief aanknopingspunt. De inplanting mag volgens het PRS de basisbestemming van de locatie niet hypothekeken. Het aanpalend natuurgebied met speelbos wordt bij deze aanvraag wel gehypothekeerd. Het gemeentelijk structuurplan baseert zich op het beleidskader voor windturbines binnen het addendum PRS.

Bovenstaande opmerkingen worden hiervoor bijgetreden.

2.1.2 In de ganse omgeving zijn geen verticale structuren van die omvang te bespeuren. Ze zullen derhalve het landschap volkomen domineren.

Het valt echter in redelijkheid niet in te zien hoe een cluster van 2 windturbines met een maximale ashoogte van 108 m en een maximale tiprotorhoogte van 150 m de schoonheid van het Plaisiersbos en de openheid van het landschap niet zou bedreigen. De

omstandigheid dat de cluster voorzien is in de omgeving van grote horizontale infrastructuur, nl. de E403 en de woonkern Veldegem, is daarbij overdreven. Het centrum van Veldegem, gelegen in het buitengebied en op enige afstand van de turbines, kan niet in beschouwing genomen worden.

2.2 Visueel – vormelijke elementen

Het hoeft geen betoog dat de oprichting van twee windturbines in wit-grijze kleur van 150m hoog binnen een landschap waar geen verticale structuren van die aard, materiaal en omvang te bespeuren vallen, een zeer belangrijke visuele vervuiling van het gebied met zich zal brengen. En dat vlak naast een erkend privaat natuurgebied.

2.3 Hinderaspecten

Door de expliciete vermelding van hinderaspecten in art. 4.3.1, § 2, 1° VCRO is het inmiddels duidelijk dat iedere vorm van hinder betrokken dient te worden bij het beoordelen van de goede ruimtelijke ordening.

2.3.1 Aanhoudende geluidsoverlast werkt zeer sterk in op het gevoel van welzijn van de mens en zelfs op zijn gezondheid. Het leidt tot fysieke en niet zelden tot psychische aandoeningen. Uit de geluidsstudie zou moeten blijken dat het project geen noemenswaardig probleem oplevert. Daarentegen wordt opgemerkt:

In de toelichtingsnota van LNE is opgenomen dat de duurtijd van de geluidsmeting in overleg met de vergunningverlenende overheid moet bepaald worden, dit overleg vond niet plaats. Er werden achtergrondgeluidsmetingen gedaan over een zeer verspreide afstand gemeten tot in Lichtervelde en Wingene.

De meting die zou zijn uitgevoerd in Zedelgem is niet terug te vinden op de foto in bijlage A. Er wordt ook steeds gecombineerd gesproken over Hertog van Klevestraat/Bergenstraat waartussen de autostrade is gelegen, er is voor deze locatie ook slechts telkens 1 meetresultaat beschikbaar. De vraag stelt zich hoe relevant het is om metingen uit te voeren op een locatie in vogelvlucht ongeveer 5 km van de voorzien locatie van de WT. Zeker gelet op de vermelding dat de nachtwaarden bij metingen Oostkamp/Zedelgem (p.8) lager zijn dan bij metingen in Lichtervelde en het feit dat alle metingen samen resulteerden in het onderscheid tussen de luide nacht en de stille nacht, het is opportuun dat men zich beperkt tot de wettelijke indeling overeenkomstig de bepalingen van Vlare. Uit de studie blijkt dat slechts 1 type kan voldoen aan alle wettelijke bepalingen.

Voor de andere moeten reducerende maatregelen worden voorzien, waarbij het punt energieproductie opnieuw aan bod komt. Het is noodzakelijk dat een geluidsstudie wordt uitgevoerd waarbij rekening gehouden wordt met bovenstaande bepalingen.

2.3.2 Slagschaduw is wellicht het meest hinderlijk aspect, verbonden aan de werking van windturbines. Het afwisselend donker-klaareffect maakt de mens misselijk en ziek. Op blz. 12 van de slagschaduwstudie wordt gesteld:

“Op basis van de berekende slagschaduwcontouren en de bekomen slagschaduwkalenders kan besloten worden dat elk van de weerhouden types en ter hoogte van elk representatieve slagschaduwgevoelig object een hoeveelheid slagschaduw wordt verwacht van meer dan 8 uren per jaar.” In de volgende alinea wordt opgenomen dat er mitigerende maatregelen genomen zullen worden opdat de effectieve hoeveelheid

uren slagschaduw in deze gebouwen de norm van 8 uren per jaar en 30 minuten per dag niet zal worden overschreden, waardoor het project aan de sectorale VLAREM-voorwaarden zal voldoen.

2.4 De gezondheid

Dat de geluidsoverlast en de slagschaduw een negatief effect hebben op de gezondheid van mens (en dier) in de omgeving van windturbines, is wetenschappelijk bewezen en wordt door niemand meer betwist. Art 23, tweede lid, 4° van de grondwet waarborgt eenieder het grondrecht “op de bescherming van een gezond leefmilieu”, wat een opdracht is van de overheid, ook wanneer zij beslist over een individuele stedenbouwkundige vergunning. De ruimtelijke ordening houdt immers rekening met de gevolgen voor het leefmilieu en het aspect gezondheid is daar een onderdeel van.

2.5 Veiligheid

In het dossier is een veiligheidsstudie opgenomen 15.01 18-V3.0 Daarin is vermeld dat er binnen de 363 m geen gebieden gelegen zijn waar een groot aantal personen aanwezig kunnen zijn. Aan het Plaisiersbos (56 m) is een zone voorzien als speelbos kadastraal gekend als Zedelgem, 3de afdeling, sectie B, Nummers 58b en 57f. Deze zone is gelegen op ongeveer 60 m van WT-01 en daar kan een groep aanwezig zijn. Dit laatste komt regelmatig voor tijdens het weekend bij activiteiten van de chiro en tijdens de week bij activiteiten van scholen.

Eveneens is in de studie opgenomen dat binnen een straal van 46 m geen externe personen permanent aanwezig zijn. Er zijn echter langdurige periodes waarbinnen beheerswerken worden uitgevoerd (56 m). Daarnaast kan de landbouwer zich ook geruime tijd in de onmiddellijke omgeving van de turbine bevinden. Het is noodzakelijk dat deze zaken opgenomen worden in de veiligheidsstudie en er blijkt dat er geen risico is.

...

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Oostkamp adviseert op 16 november 2015 ongunstig.

De verwerende partij verleent op 22 januari 2016 een stedenbouwkundige vergunning. De verwerende partij beslist:

“...

BESCHRIJVING VAN DE OMGEVING EN DE AANVRAAG

De bouwplaats is gelegen op grondgebied van de gemeenten Oostkamp (Ruddervoorde) en Zedelgem (Veldegem), niet ver van de gemeentegrens met Torhout. De bouwplaats situeert zich net ten westen van de autosnelweg E403 / A17 en ten oosten van het Plaisiersbos en de Herderinnedreef.

De omgeving kan omschreven worden als landelijk. Door de markant aanwezige autosnelweg (met op- en afritteninfrastructuur en autosnelwegbruggen en door de versnipperde bebouwing en de nabijheid van verschillende kernen en gehuchten (Veldegem, Sijlslo, Ruddervoorde, Baliebrugge, Westkant) is het landschap wel versnipperd.

Aspiravi nv wenst op deze site twee windturbines te bouwen. Deze windturbines zullen een ashoogte hebben van max. 108 m, een rotordiameter van max. 92,5 m en een tiphoogte van max. 150 m. Het gaat om windturbines met gebroken wit/grijze buispyloon die ofwel uit beton ofwel uit staal zijn vervaardigd. De gondel bestaat uit gekogelstraald aluminium of

glasvezelversterkt polyester. De rotor bestaat uit drie wieken in glasvezelversterkt polyester in gebroken wit/grijs.

Het maximaal individueel vermogen zal 3 MW per turbine zijn. De verwachte productie van hernieuwbare energie door deze twee turbines bedraagt per jaar ongeveer 12.000 MWh, wat equivalent is met het elektriciteitsverbruik van ongeveer 3.500 gezinnen.

...

Naast WT-1 wordt een permanent werkvlak voorzien (24m x 57,22m) en een nieuwe permanente toegangsweg om de site toegankelijk te maken vanaf de Bergenstraat / Hertog van Klevestraat. Ter hoogte van deze openbare weg wordt een middenspanningscabine voorzien. De parkkabel volgt het tracé van de nieuwe toegangsweg. Aansluitend op de permanente toegangsweg wordt een tijdelijke werftoegang voorzien die rechtstreeks op de autosnelweg A17/E403 aansluit (ter hoogte van Kmp 59.2). De langsracht langs de autosnelweg wordt tijdelijk ingebuisd over een lengte van 27m. Ter hoogte van de Bergenstraat / Hertog van Klevestraat worden er permanente inbuizingen van grachten voorzien over een lengte van 12m en 20m.

Ook naast WT-2 wordt een permanent werkvlak voorzien (37,81m x 32,9m) en een nieuwe permanente toegangsweg om de site toegankelijk te maken vanaf de Korte Groenhovestraat waar ook een middenspanningscabine voorzien wordt. De parkkabel volgt ook hier het tracé van de nieuwe toegangsweg. Aansluitend op de permanente toegangsweg wordt een tijdelijke werftoegang voorzien die rechtstreeks op de autosnelweg A17/E403 aansluit (ter hoogte van Kmp 58.4).

De middenspanningscabines hebben een oppervlakte van 3m x 6m en worden uitgevoerd in mosgroene prefabbeton. Rondom wordt een pad voorzien in rolgrind.

STEDENBOUWKUNDIGE BASISGEGEVENS UIT DE PLANNEN VAN AANLEG/ RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN

Ligging volgens de plannen van aanleg + bijhorende voorschriften

De aanvraag ligt deels volgens het oorspronkelijke gewestplan BRUGGE - OOSTKUST (KB 07/04/1977) en deels volgens de gewestplanwijziging **BRUGGE - OOSTKUST - Infrastructuur + Ryckvelde**, (goedgekeurd door de Vlaamse regering op 19/09/1996) in een **agrarisch gebied**.

...

Overeenstemming met dit plan

De aanvraag is niet in overeenstemming met de voorziene bestemming want de aanvraag staat niet in functie van agrarische of para-agrarische activiteit.

Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften

De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening stelt in art. 4.4.9.§ 1. dat het vergunningverlenende bestuursorgaan bij het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning voor windturbines en windturbineparken, alsook voor andere installaties voor de productie van energie of energierecuperatie in een gebied dat sorteert onder de voorschriften van een gewestplan, mag afwijken van de bestemmingsvoorschriften, indien het aangevraagde kan worden vergund op grond van de voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardtypebepalingen, vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, zoals de tekst ervan is vastgesteld bij het besluit van 11 april 2008.

Deze afwijkingsregel (de 'clicheringsregel') laat geen afwijkingen toe op de voorschriften van het gewestplan die betrekking hebben op de inrichting en liet beheer van het gebied.

§ 2. Voor de toepassing van § 1, eerste lid, geldt dat een bestemmingsvoorschrift van een gewestplan alleszins vergelijkbaar is met een categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding, indien deze concordantie vermeld wordt in de tabel, opgenomen in artikel 7.4.13, eerste lid, of in de concordantielijst, bepaald krachtens voornoemd artikel 7.4.13, tweede lid.

De Vlaamse Regering kan die concordanties verfijnen en bepalen voor welke bestemmingsvoorschriften van de gewestplannen geen vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bestaat.

In art. 7.4.13. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening werd bepaald dat de bestemmingsvoorschriften die van toepassing zijn binnen de 'agrarische gebieden' van het gewestplan geconcordeerd worden naar de (sub)categorie van gebiedsaanduiding 'landbouw'.

In het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen werd bij de standaard typebepalingen bij de categorie van gebiedsaanduiding 4: Landbouw (4.1 Agrarisch gebied) volgende bepaald:

" Voor zover ze door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen, zijn de volgende werken, handelingen en wijzigingen eveneens toegelaten:

(...)

- het aanbrengen van windturbines en windturbineparken, alsook andere installaties voor de productie van (hernieuwbare) energie of energierecuperatie. De mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbating(smogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten dienen in een lokalisatienota te worden beschreven en geëvalueerd."*

...

EXTERNE ADVIEZEN

...

*In zitting van 16/11/2015 heeft **het college van burgemeester en schepenen van Oostkamp** een ongunstig advies verleend. Het advies van het college van burgemeester en schepenen luidt als volgt:*

...

Standpunt GSA:

De ruimtelijke structuurplannen hebben geen verordenende kracht en zij vormen geen beoordelingsgrond voor de werken en handelingen die onderworpen zijn aan een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning. Zij zijn immers beleidsplannen en geen bestemmingsplannen. De plannen van aanleg en de ruimtelijke uitvoeringsplannen daarentegen leggen wel de bestemming vast en fungeren als beoordelingsgrond voor stedenbouwkundige vergunningen.

De aanvraag is inderdaad niet verenigbaar met de bestemming die het gewestplan voorziet. De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening voorziet echter met de clicheringsregel (art. 4.4.9. VCRO) expliciet de mogelijkheid om windturbines op te richten in agrarisch gebied. De organisatie van een projectvergadering is niet vereist om deze afwijkingsregel toe te passen. Wel dient een openbaar onderzoek te worden georganiseerd.

De aanpalende autosnelweg is inderdaad het belangrijkste aanknopingspunt voor de ruimtelijke verantwoording van de gekozen locatie voor het windturbinepark. Het is echter niet de enige ruimtelijke verantwoording. De omgeving kan niet beschouwd worden als een onversnipperd landschap. Volgens het gewestplan gaat het ook niet om landschappelijk waardevol agrarisch gebied maar om 'gewoon' agrarisch gebied.

De windturbines liggen inderdaad op korte afstand van het natuurgebied Plaisiersbos. Dit is volgens de omzendbrief R0/2014/02 betreffende het afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines geen probleem. Ik verwijs hiervoor verder naar de rubriek 'beoordeling van de goede ruimtelijke ordening'. Ook de 'negatieve parameters' komen verder ruim aan bod.

Er is inderdaad een beperkte inname van landbouwterrein. Door een optimale inplanting van de constructies, de wegenis en de werfzones wordt deze inname zo beperkt mogelijk gehouden. Het is echter niet omdat er een inname is dat de algemene bestemming gehypotheciseerd wordt. De terreininname is relatief beperkt.

Uit de veiligheidsstudie blijkt dat zowel het plaatsgebonden risico, het groepsrisico en het indirect risico aanvaardbaar wordt geacht.

Uit de akoestische en slagschaduwstudie blijkt dat het naleven van de VLAREM-normen haalbaar is. In de milieuvergunning werden de nodige vergunningsvoorwaarden hiertoe opgenomen.

*In zitting van 10/11/2015 heeft het **college van burgemeester en schepenen van Zedelgem** een ongunstig advies verleend. Het advies van het college van burgemeester en schepenen luidt als volgt:*

...

Standpunt GSA:

Voor de weerlegging van het advies van het college van burgemeester en schepenen van Zedelgem verwijs ik naar mijn standpunt met betrekking tot het advies van het college van burgemeester en schepenen van Oostkamp, naar de evaluatie van de bezwaren die werden ingediend tijdens het openbaar onderzoek en naar de rubriek 'beoordeling van de goede ruimtelijke ordening', waarin ik de aanvraag toets aan de omzendbrief R0/2014/02 betreffende het afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines en aan de criteria als uitvoering van art. 4.3.1. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. In het advies van het college van burgemeester en schepenen van Zedelgem wordt opgemerkt dat de type windturbine nog niet vastligt. Ook in verschillende bezwaren komt dit aspect ook aan bod.

De verschillende types windturbines vertonen enkel marginale afwijkingen die niet met het blote oog zichtbaar zijn. Gezien er in het aanvraagdossier maximale afmetingen weergegeven worden kunnen de effectieve afmetingen enkel iets kleiner zijn zodat de ruimtelijke impact enkel kan afnemen. Het is een vaste en noodzakelijke praktijk om dit type pas bij de effectieve bouw in te vullen, omdat er dikwijls een ruime periode tussen de aanvraag en de bouw kan zitten en er sedertdien een technologische evolutie kan geweest zijn of bepaalde types windturbines zelfs niet meer geproduceerd worden of niet meer beschikbaar zijn op de markt.

...

HET OPENBAAR ONDERZOEK

...

In Oostkamp werden 781 bezwaren ingediend waarvan een petitie met 709 (343 papieren en 366 digitale) handtekeningen. In Zedelgem werden 72 bezwaren ingediend.

De bezwaren handelen over:

...

Evaluatie van deze bezwaren:

Inplanting

- *De ruimtelijke structuurplannen hebben geen verordenende kracht en zij , vormen geen beoordelingsgrond voor de werken en handelingen die onderworpen zijn aan een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning. Zij zijn immers beleidsplannen en geen bestemmingsplannen.*
- *Windturbines zijn inderdaad niet verenigbaar met de gewestplanvoorschriften die van toepassing zijn in agrarisch gebied. Art. 4.4.9. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening voorziet echter een afwijkingsmogelijkheid, zie rubriek 'afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften' hierboven.*
- *Deze afwijkingsbepaling is niet enkel van toepassing voor constructies met een beperkte ruimtelijke impact.*
- *De beleving van het landschap zal inderdaad wijzigen door de oprichting van windturbines. Net om de visuele impact zo beperkt mogelijk te houden werd ervoor gekozen om ze onmiddellijk naast de autosnelweg op te richten, in een gebied dat bovendien door haar verspreide bebouwing en de aanwezigheid van verschillende woonkernen en gehuchten niet meer als gaaf landschap kan gekwalificeerd worden. Dit blijkt ook uit de bezwaren waarin gewezen wordt op de dichte ligging van sommige woningen en de dichte ligging ten opzichte van de E403.*
- *Moderne gecertificeerde windturbines zijn veilig. Toch bestaan er risico's waarmee rekening gehouden moet worden bij de inplanting. Enerzijds is er de mogelijkheid dat de mast, de gondel, een wiek of een onderdeel van de turbine faalt, en anderzijds bestaat er het risico van ijsworp. Voor een windturbine die representatief is voor de meeste grootschalige windturbines die momenteel geplaatst worden blijkt dat de risico's in elk geval aanvaardbaar zijn bij afstanden van ongeveer 150m tot gebieden met woonfunctie. De veiligheidsstudie die deel uitmaakt van het aanvraagformulier toont aan dat er geen onaanvaardbaar risico is. Dit wordt omstandiger toegelicht in de milieuvergunning.*
- *Ook ten opzichte van de recreanten in het Plaisiersbos is het veiligheidsrisico beperkt en aanvaardbaar. Dit blijkt eens te meer uit de bijkomende studie die in het kader van de milieuvergunningsaanvraag werd opgemaakt waarin de impact op het speelbos in het Plaisiersbos onderzocht werd en waaruit blijkt dat het veiligheidsrisico aanvaardbaar geacht wordt. Ik verwijs hiervoor naar de milieuvergunning. Het recreatief gebruik van dit bos en de landelijke wegen in de omgeving zal niet worden beperkt door de oprichting van deze windturbines.*
- *Het is op deze plek inderdaad niet mogelijk om meer dan 2 turbines op te richten. De potenties van deze site worden geoptimaliseerd.*
- *Volgens de milieueffect-regelgeving is het niet nodig om voor het voorziene windturbinepark een MER-onderzoek te doen. Zie rubriek 'milieutoets' hieronder. Bij de vergunningsaanvraag (in de lokalisatienota) werd een project-MER-screeningsnota gevoegd.*
- *Windturbines kunnen ook in de buurt van natuurgebied opgericht worden. De essentiële functies ervan mogen niet aangetast worden. Concreet betekent dat dat de oprichting van windturbines of een windturbinepark in het buitengebied wel kan in of nabij een bos en nabij een natuurgebied met eerder beperkte natuurwaarde, maar in principe moet worden vermeden in gebieden met een (potentieel) belang voor speciale beschermingszones. Er bevinden zich geen habitatrichtlijngebieden, vogelrichtlijngebieden of VEN-gebieden in de nabijheid van de geplande windturbines. De percelen zijn volgens de biologische waarderingskaart gekarteerd als biologisch minder waardevol. Voor de oprichting van de turbines werd door Anteagroup een natuurtoets opgesteld. Hierin werd het effect op fauna en flora-elementen onderzocht. De focus van het onderzoek lag voornamelijk op impact op bosvogels en vleermuizen.*

Uit de natuurtoets kan afgeleid dat de impact op de avifauna en flora-elementen zeer beperkt zal zijn. Significante impact is uitgesloten. In het advies dat het agentschap voor Natuur en Bos uitbracht in het kader van de milieuvergunningsaanvraag wordt deze conclusie gevolgd. In de studie worden enkele aanbevelingen gedaan om bij de bouwvergunning rekening te houden. Het betreft aanbevelingen voor de constructiefase van de windturbines. Deze aanbevelingen worden als vergunningsvoorwaarden opgenomen.

- Het Plaisiersbos is niet bestemd als recreatiegebied maar als natuurgebied. Het dichtstbijzijnde recreatiegebied is de sportinfrastructuur 'de Bosserij' in Veldegem, die inderdaad op ca. 690m afstand ligt.*
- De geluidsimpact van de windturbines op de bewoning in Baliebrugge zal aan de geldende normen voldoen. Zie ook de milieuvergunning. Er wordt hiervoor een vergunningsvoorwaarde opgenomen.*
- Bestaande drainagebuizen dienen uiteraard te worden behouden of er dient door de bouwheer een volwaardig alternatief te worden gerealiseerd. Dit wordt als vergunningsvoorwaarde opgenomen.*
- Omwille van het algemeen belang en de dringende nood aan bijkomende groene stroomproductie voorziet het wetgevend kader voor de oprichting van windturbines in agrarisch gebied inderdaad ruimere mogelijkheden dan bijvoorbeeld voor het oprichten van residentiële woningen.*
- Er zijn geen woningen op minder dan 250m: op situeringsplan 6 (bijlage 1 van de lokalisatienota) werden deze afstanden duidelijk weergegeven. Dit gegeven is ook niet meer zo relevant gezien de oude omzendbrief niet meer van kracht is.*
- De ruimtelijke structuurplannen hebben geen verordenende kracht en zij vormen geen beoordelingsgrond voor de werken en handelingen die onderworpen zijn aan een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning. Zij zijn immers beleidsplannen en geen bestemmingsplannen. De plannen van aanleg en de ruimtelijke uitvoeringsplannen daarentegen leggen wel de bestemming vast en fungeren als beoordelingsgrond voor stedenbouwkundige vergunningen.*
- Bosuitbreiding blijft mogelijk, de aanwezigheid van windturbines vormt geen beletsel om in de zone tussen het Plaisiersbos en de autosnelweg bijkomend bos te voorzien.*
- Een alternatievenonderzoek is niet nodig. Enkel de voorliggende aanvraag kan beoordeeld worden.*
- Dat de turbines worden opgetrokken op een stuk grond dat niet gelegen is aan een voldoende uitgeruste weg is geen probleem; art. 4.3.5. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening stelt enkel dat er voor het bouwen van gebouwen in dat geval geen stedenbouwkundige vergunning kan verleend worden. Een windturbine is een constructie (in de zin van art. 4.1.1., 3°) maar geen gebouw. De middenspanningscabines, die wel als een gebouw kunnen beschouwd worden, worden opgetrokken langs bestaande uitgeruste wegenis.*

Geluid

- Groot- en middenschallige windturbines kunnen een bron zijn van geluidshinder. Het geluid van een windturbine, ook wel het brongeluid genoemd, is eigenlijk een samengesteld geluid dat niet ontstaat op één plaats. Enerzijds is er het geluid veroorzaakt door de bewegende delen in de gondel en anderzijds wordt het geluid geproduceerd door de draaiende wieken. De geluidsproductie van de huidige windturbines ligt, door allerlei technische verbeteringen al een heel stuk lager dan deze bij oudere windturbines.*

Algemeen wordt aangenomen dat op een afstand van 250m tot 300m van de turbine er vrijwel geen hinder optreedt. Overdag en 's avonds gaat het geluid, geproduceerd door de windturbines, op in het achtergrondgeluid van verkeer. Ook wanneer het waait wordt

het geluid van de windturbine overstemd door omgevingslawaai. Het geluid van de draaiende rotorbladen is vooral hoorbaar 's nachts en bij lage windsterkte.

De zone wordt daarbij gekenmerkt door de aanwezigheid van een achtergrondgeluidsniveau door de autosnelweg E403. Voor deze aanvraag werden metingen van het achtergrondgeluid uitgevoerd op een aantal meetpunten thv de dichtstbijgelegen en meest kritische woningen ten opzichte van de toekomstige windturbines.

De omzendbrief EME/2006/01 stelt dat wanneer de dichtstbijzijnde vreemde woning of het dichtstbijzijnde woongebied zich bevinden op een afstand van meer dan 250m van de windturbinemast, er mag van uitgegaan worden dat de hinder veroorzaakt door de windturbine/het windturbinepark tot een aanvaardbaar niveau beperkt kan worden. Deze werd echter aangepast i.k.v. de nieuwe sectorale milieuvoorwaarden waardoor de geluidsnormen nu ook gelden buiten de afstand van 250m t.o.v. woningen. Bovendien werd een nieuwe omzendbrief R0/2014/02 opgemaakt die integraal verwijst naar de VLAREM wetgeving mbt de geluidsnormering.

De berekeningen van de geluidsimpact zijn gebaseerd op de nieuwe sectorale milieuvoorwaarden die goedgekeurd werden door de Vlaamse Regering op 23 december 2011. Het toegestane immissiegeluid aan de woning is afhankelijk van de gebiedsbestemming (volgens het gewestplan) waarin de woning gelegen is.

Op basis van de verstrekte gegevens is er overdag en 's avonds geen overschrijding van de normen. 's Nachts zal er eventueel in gereduceerde mode moeten geëxploiteerd worden.

Voor verder gedetailleerd onderzoek en evaluatie van het aspect geluidshinder dient verwezen te worden naar de milieuvergunning die werd verleend en waarin mitigerende maatregelen werden opgelegd.

Het project dient steeds te voldoen aan de voorwaarden inzake geluid gesteld in de omzendbrief R0/2014/02 en de sectorale milieuvoorwaarden (VLAREM).

Slagschaduw & visuele hinder

- *Wanneer de zon schijnt werpt de rotor van een windturbine een bewegende slagschaduw. Dit stroboscopische effect kan hinderlijk zijn voor omliggende kantoren en woningen.*

De omzendbrief EME/2006/01 stelt dat een slagschaduw van 30 uur per jaar binnen een bewoonde woning aanvaardbaar wordt geacht. De norm voor slagschaduw werd i.k.v. de nieuwe sectorale milieuvoorwaarden verlaagd naar maximaal 8uur per jaar en maximaal 30 minuten per dag.

Indien het slagschaduw effect hoger ligt, dient onderzocht te worden in hoeverre remediërende maatregelen kunnen worden genomen (bijvoorbeeld aangepaste zonwering, coating op de ramen,...),

In de lokalisatienota werd een studie gevoegd over de slagschaduw. Voor de berekening werd gebruik gemaakt van de daarvoor geëigende software. Voor een aantal woningen ligt de verwachte slagschaduw hoger dan de normen.

Het project dient steeds te voldoen aan de voorwaarden inzake slagschaduw gesteld in de omzendbrief R0/2014/02 en de sectorale milieuvoorwaarden (VLAREM).

Voor verder gedetailleerd onderzoek en evaluatie van het aspect slagschaduw dient verwezen te worden naar de procedure in het kader van de milieuvergunning.

- *De algemene impact van windturbines en windturbineparken op het landschap kan moeilijk overschat worden. Louter door hun schaal, zijn windturbines een dominant en blijvend element in het landschap. De discussie of de windturbines zelf, als object, nu mooi of lelijk zijn, is subjectief. De huidige windturbines zien er al een stuk fraaier uit, draaien veel trager en zijn rustgevender. De zichtbaarheid en landschappelijke impact is onmiskenbaar, dit dient echter niet per definitie als hinderlijk beschouwd worden. De*

windturbines worden geclusterd opgesteld evenwijdig en aansluitend bij de autosnelweg, die hier een ruimtelijk structurerende as vormt. De waarneembaarheid van deze autosnelweg in het landschap wordt vergroot. Door de beperkte onderlinge afstand tussen beide windturbines wordt een duidelijke ruimtelijke eenheid beoogt.

- Er zal inderdaad bijkomende impact ontstaan door de bebakening die moet voorzien worden om de veiligheid van het luchtverkeer te garanderen. Omdat de gewestplanbestemming 'gewoon' agrarisch gebied is (en niet 'landschappelijk waardevol') en rekening houdend met het versnipperd landschap kan bebakening niet als doorslaggevend argument beschouwd worden om de vergunning te weigeren.
  - Er is aangetoond dat (de slagschaduw veroorzaakt door) windturbines geen aantoonbare impact hebben op de groei van gewassen.
  - Psychologische hinder, veroorzaakt door windturbines, is moeilijk aantoonbaar. Dit kan niet objectief beoordeeld worden, aangezien de impact van de turbines op het leven van de omwonenden samenhangt van de perceptie door de omwonenden.
- In elk geval worden voor dit project alle mogelijke effecten die een eventuele impact kunnen hebben op leefkwaliteit zo veel mogelijk gereduceerd. Hiervoor wordt verder verwezen naar bovenstaande beoordelingen met betrekking tot veiligheidsaspecten, geluid, slagschaduw en gezondheid.

Veiligheid

- Moderne gecertificeerde windturbines zijn veilig. Toch bestaan er risico's waarmee rekening gehouden moet worden bij de inplanting. Enerzijds is er de mogelijkheid dat de mast, de gondel, een wiek of een onderdeel van de turbine faalt, en anderzijds bestaat er het risico van ijsworp. Voor een windturbine die representatief is voor de meeste grootschalige windturbines die momenteel geplaatst worden blijkt dat de risico's in elk geval aanvaardbaar zijn bij afstanden van ongeveer 150m tot gebieden met woonfunctie.
- Wiekoverdraai over de weg dient ten allen tijde vermeden te worden. Dit kan eventueel door bij bepaalde windrichtingen de wieken stil te leggen of door het verder plaatsen van de windmolens ten opzichte van de openbare weg.
- De veiligheid heeft te maken met de exploitatie op zich van de windturbines en is dus niet van stedenbouwkundige aard. Voor verder gedetailleerd onderzoek en evaluatie van het aspect veiligheid (mbt rotorbreuk, wiekprojectie, mastbreuk, ijsvorming, ijsafwerping,...) dient verwezen te worden naar de procedure in het kader van de milieuvergunningaanvraag.
- Bijkomende impact op de verkeersveiligheid, door de aanwezigheid van windturbines naast de snelweg, is niet of nauwelijks aanwezig. Er zijn een aantal factoren aanwijsbaar die een beperkte impact op het verkeer kunnen hebben (lichtflitsen, rukwinden, schrik-effecten) maar deze geven geen aanleiding om van een extra risico voor het verkeer te spreken.
- Gezien de grote zichtbaarheid van de windturbines kunnen autobestuurders eventuele hinder al van op afstand inschatten, er bestaat geen gevaar voor afleiding en na verloop van tijd ontstaat 'gewenning' aan het gewijzigde landschapsbeeld ter hoogte van het windturbinepark. Als

Natuur

- Er bevinden zich geen habitatrichtlijngebieden, vogelrichtlijngebieden of VEN-gebieden in de nabijheid van de geplande windturbines. De percelen zijn volgens de biologische waarderingskaart gekarteerd als biologisch minder waardevol. Voor de oprichting van de turbines werd door AnteaGroup een natuurtoets opgesteld. Hierin werd het effect op fauna en flora-elementen onderzocht. De focus van het onderzoek lag voornamelijk op impact op bosvogels en vleermuizen. Uit de natuurtoets kan afgeleid worden dat de

impact op avifauna en flora-elementen zeer beperkt zal zijn. Significante impact is uitgesloten. In het advies dat het agentschap voor Natuur en Bos uitbracht in het kader van de milieuvergunningsaanvraag wordt deze conclusie gevolgd.

In de natuurimpactstudie werden een aantal milderende maatregelen gesuggereerd om de natuurimpact tijdens de constructiefase zoveel mogelijk te beperken. Zo wordt voorgesteld om geen werkzaamheden uit te voeren tijdens het broedseizoen om geen impact te hebben op de in het bos of in de dreven broedende vogels. Ook kan de gewone landbouwpraktijk best zo lang mogelijk doorgaan om te vermijden dat percelen bepaalde tijd braak komen te liggen en er zich pioniersvegetatie vestigt of akkervogels gaan broeden. Verder wordt gesteld dat de bestaande bomenrijen langs de Herderinnendreef en de Cijnsdreef niet mogen beschadigd worden. Er mag daarom geen toegang genomen worden langs deze wegen in functie van aanleg en onderhoud van het windturbinepark. Deze opmerkingen worden als vergunningsvoorwaarden opgelegd. Door deze maatregelen wordt het gevaar op aanvaringen redelijkerwijze uitgesloten.

- *In de aanvraag wordt inderdaad niet opgenomen wat er zal gebeuren met de turbines als ze aan het einde van hun levensduur zijn. Het lijkt logisch dat de turbines ontmanteld worden na de buitendienststelling ervan. In de vergunningsvoorwaarden wordt daarom sloopplicht na een negatieve revisie opgelegd. Er dient daarbij maximaal gekeken te worden naar recuperatie of recyclage van de gebruikte materialen. De bouwplaats dient volledig terug vrijgemaakt te worden.*

Waardevermindering en economisch verlies

- *Waardevermindering van een eigendom en/of inkomstenverlies als gevolg van de aanwezigheid van windturbines. In de omgeving is eerder een subjectieve appreciatiefactor die niet handelt over ruimtelijke en stedenbouwkundige aanvaardbaarheid van de voorliggende aanvraag.*

Gezondheid

- *Wanneer windturbines worden geplaatst bestaat de bezorgdheid dat deze schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid. Vooral het geluid dat de windmolens maken zou invloed kunnen hebben op de gezondheid. Het gaat dan om migraine, verstoring van de slaap en verstoring van het evenwichtsorgaan. De risico's voor de gezondheid nabij windturbines zijn echter niet onomstotelijk bewezen. Door de nabijheid van de autosnelweg is er bovendien nu reeds heel wat omgevingsgeluid. Een rapport van de Hoge Gezondheidsraad van juni 2013 stelde dat het onwaarschijnlijk is dat moderne windturbines behalve hinder en eventueel slaapverstoring een directe weerslag hebben op de gezondheid en het welzijn. Dat wordt bevestigd door een grootschalig onderzoek van de Australische National Health and Medical Research Council dat meer dan 3.000 wetenschappelijke studies over windturbines analyseerde (Evidente on Wind Farms and Human Health, NHMRC February 2015).*
- *De bestaande richtlijnen en afwegingskaders voor de inplanting van windmolens gaan, naast een duurzame ruimtelijke ontwikkeling en doordachte inplanting, uit van het beperken en/of uitsluiten van mogelijke hinder en/of effecten op de gezondheid. Het project dient steeds te voldoen aan de voorwaarden inzake geluid gesteld in de omzendbrief R0/2014/02 en de sectorale milieuvoorwaarden (VLAREM). Net als in de milieuvergunning wordt ook in deze stedenbouwkundige vergunning hiervoor een vergunningsvoorwaarde opgenomen.*

Communicatie

- *Het verplichte openbaar onderzoek is volgens de wettelijke regels gevoerd. Over andere informele aspecten inzake communicatie kan ik geen uitspraak doen. Communicatie is ook geen stedenbouwkundig aspect.*

- Wel stel ik vast dat Aspiravi op haar website duidelijke info geeft over al haar projecten en een informatie-zitdag georganiseerd heeft. Er werden heel wat bezwaren en opmerkingen ingediend waaruit toch blijkt dat het project in de omgeving goed bekend is.

Er kan besloten worden dat de bezwaren grotendeels ongegrond zijn. Sommige bezwaren geven aanleiding tot het formuleren van passende vergunningsvoorwaarden.

...

WATERTOETS

Overeenkomstig artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 en latere wijzigingen betreffende het integraal waterbeleid dient de aanvraag onderworpen te worden aan de watertoets. Het Besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 (BS 31/10/2006) en latere wijzigingen stelt nadere regels vast voor de toepassing van de watertoets. De aanvraag werd getoetst aan het watersysteem, aan de doelstellingen van artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid, en aan de bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan.

De windmolens staan in niet overstromingsgevoelig gebied.

De verharde oppervlakte (permanente toegangswegen en platform) bedraagt per windturbine ca. 2500 m² en bestaat volledig uit waterdoorlatende materialen.

De funderingen van de turbines nemen geen groot oppervlak in en de toegangswegen naar de turbines en werfplatforms, zijn permeabel (steenslag) zodat het water kan infiltreren. De windturbines worden ingeplant in agrarisch gebied. Het aflopend water kan infiltreren op de omliggende terreinen.

De middenspanningscabines hebben een beperkte oppervlakte. Het pad dat rondom wordt aangelegd wordt voorzien in rolgrind zodat hier infiltratie van het opgevangen hemelwater mogelijk is.

De aanvraag is conform met de gewestelijke hemelwaterverordening omdat al het hemelwater op natuurlijke wijze op eigen terrein in de bodem infiltreert.

Om de aanleg van een tijdelijke werfweg naar WT-01 mogelijk te maken wordt de langsgracht langs de autosnelweg tijdelijk ingebuisd over een lengte van 27m. Ter hoogte van de Bergenstraat / Hertog van Klevestraat worden bovendien permanente inbuizingen van grachten voorzien over een lengte van 12m en 20m. De lengte van deze inbuizingen wijkt af van de normen die worden opgelegd in de provinciale verordening, maar zijn verantwoord om de sites voor zwaar vervoer bereikbaar te maken. Om nadelige effecten op het watersysteem door een verminderde infiltratie van hemelwater te milderen dient gebruik gemaakt te worden van geperforeerde buizen. Dit wordt als vergunningsvoorwaarde opgelegd. Ook dient de diameter van de buizen te worden aangepast aan de norm die werd opgelegd in de provinciale verordening nl. min. 0 400mm.

Uit enkele bezwaren blijkt er vrees te bestaan dat de waterhuishouding van heel wat landbouwgronden zal worden verstoord. Deze vrees is ongegrond. Bestaande drainagebuizen dienen uiteraard te worden behouden of er dient door de bouwheer een volwaardig alternatief te worden gerealiseerd. Dit wordt als vergunningsvoorwaarde opgenomen.

Er kan besloten worden dat er geen schadelijk effect wordt veroorzaakt ten aanzien van de waterhuishouding, mits het naleven van de vergunningsvoorwaarden in verband met de

overwelving van de baangrachten, waardoor ook gegarandeerd wordt dat de aanvraag voldoet aan de provinciale verordening baangrachten, en mits de bestaande drainagebuizen worden behouden of door een volwaardig alternatief worden vervangen.

MILIEUTOETS

Het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage bepaalt in bijlage II de categorieën van projecten die overeenkomstig artikel 4.3.2, § 2 en § 3, van het decreet aan de project-MER worden onderworpen, maar waarvoor de initiatiefnemer een gemotiveerd verzoek tot ontheffing kan indienen. Windenergieprojecten vallen onder bijlage II, meer bepaald onder categorie "3 Energiebedrijven", subcategorie "i) Installaties voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie als de activiteit betrekking heeft op:

- twintig windturbines of meer;
- vier windturbines of meer, die een aanzienlijke invloed hebben of kunnen hebben op een bijzonder beschermd gebied.

Dit is hier niet het geval.

Windturbineprojecten die niet onder bijlage II vallen, vallen onder bijlage III van het project-MER -besluit.

Bij de vergunningsaanvraag (in de lokalisatienota) werd een project-MER-screeningsnota (PrMS).

Zowat elk project heeft milieueffecten. Enkel voor de projecten met aanzienlijke milieueffecten moet een milieueffectrapport worden opgemaakt. Rekening houdende met de aard van het project, de ruimtelijke context en de relatie tot de omgeving, waarbij geen aanzienlijke effecten op kwetsbare gebieden te verwachten zijn, kan geconcludeerd worden dat er ten gevolge van het project geen aanzienlijke milieugevolgen te verwachten zijn. Een project-MER is bijgevolg niet nodig.

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

Deze beoordeling — als uitvoering van art. 1.1.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening gericht op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling en met oog voor de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen - houdt rekening met de volgende criteria als uitvoering van art. 4.3.1. van de codex:

- *Functionele inpasbaarheid*

De aanvraag is niet verenigbaar met de gewestplanbestemming want de aanvraag staat niet in functie van agrarische of para-agrarische activiteit.

Art. 4.4.9. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening maakt het mogelijk dat in agrarisch gebied windturbineprojecten worden vergund. Voorwaarde hierbij is dat het om projecten gaat met een beperkte impact zodat de algemene bestemming niet in het gedrang wordt gebracht.

In het dossier wordt aangetoond dat de impact op het landbouwgebruik ter plaatse louter gegenereerd wordt door de grondinname door de plaatsing van de windturbines zelf, door de werkzones, de permanente wegeis en de plaatsing van middenspanningscabines. Bij het ontwerp van deze constructies werd duidelijk rekening gehouden met het vermijden van versnippering van de landbouwgrond. Al bij al gaat het om een relatief beperkte terreininname, zodat kan gesteld worden dat de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang wordt gebracht.

Behalve de feitelijke grondinname is er quasi geen andere vorm van verstoring van de agrarische uitbatingsmogelijkheden.

Door windturbines zoveel als mogelijk te bundelen wordt het behoud van de nog resterende open ruimte in het sterk verstedelijkte Vlaanderen gegarandeerd en wordt een optimalisatie van de windenergieopwekking beoogd. Volgens de omzendbrief R0/2014/02 betreffende het afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines wordt vanaf drie windturbines van een cluster gesproken. In voorliggende aanvraag worden 2 windturbines voorzien. Toch is de aanvraag ruimtelijk aanvaardbaar. In de lokalisatienota wordt immers aangegeven hoe het project de betreffende projectzone maximaal benut, rekening houdend met de ruimtelijke en landschappelijke mogelijkheden, met de technische randvoorwaarden en de milieuvoorwaarden. De realisatie van een 3° windturbine is hier niet mogelijk.

De windturbines liggen op korte afstand van het Plaisiersbos. Dit is volgens de omzendbrief R012014/02 "Afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines" geen probleem. De omvang van het project mag de structuur en de essentiële functies van de randstedelijke gebieden of het buitengebied niet aantasten. Dit betekent dat de oprichting van windturbines of een windturbinepark in het buitengebied wel kan in of nabij een bos en nabij een natuurgebied met eerder beperkte natuurwaarde, maar in principe moet worden vermeden in gebieden met een (potentieel) belang voor speciale beschermingszones. Dit is hier niet het geval. Er bevinden zich geen habitatrictlijngebieden, vogelrichtlijngebieden of VEN-gebieden in de nabijheid van de geplande windturbines. De percelen zijn volgens de biologische waarderingskaart gekarteerd als biologisch minder waardevol. Voor de oprichting van de turbines werd door AnteaGroup een natuurtoets opgesteld. Hierin werd het effect op fauna en flora-elementen onderzocht. De focus van het onderzoek lag voornamelijk op impact op bosvogels en vleermuizen. Uit de natuurtoets kan afgeleid worden dat de impact op avifauna en flora-elementen zeer beperkt zal zijn. Significante impact is uitgesloten. In het advies dat het agentschap voor Natuur en Bos uitbracht in het kader van de milieuvergunningsaanvraag wordt deze conclusie gevolgd. Er is dus geen functionele onverenigbaarheid met het nabijgelegen natuurgebied Plaisiersbos. Door het opnemen van de milderende maatregelen uit de natuurimpactstudie als vergunningsvoorwaarden wordt het gevaar op aanvaringen redelijkerwijze uitgesloten.

De windturbines worden effectief gebundeld met de autosnelweg. Het vlakbijgelegen Plaisiersbos draagt er als middenschallig landschapselement ook toe bij dat de turbines aansluiten bij de schaal en de opbouw van het landschap en er slechts beperkt sprake is van aantasting van het reeds versnipperde landschap.

- *Mobiliteitsimpact*

De windturbines creëren nauwelijks mobiliteitsimpact. Ze zijn bovendien goed bereikbaar voor vrachtwagens vanaf de autosnelweg.

- *Schaal*

De schaal van de windturbines staat in verhouding met de grootschaligheid van de autosnelweg waarmee gebundeld wordt. Tevens valt op dat de turbines ingeplant worden in een plaatselijk vrij grote landschapskamer tussen de autosnelweg, het bos, de Cijnsdreef en de Bergenstraat / Hertog van Klevestraat. Deze landschapskamer meet ongeveer 200m x 1200 m. Deze ruimte verdraagt de geplande ruimtelijke ingreep.

- *Ruimtegebruik en bouwdichtheid*

De terreininname blijft relatief beperkt. Windturbines zelf zijn enkel puntinnames op de bodem. De werkvlakken zijn ook beperkt tot het strikt noodzakelijke.

In de lokalisatienota wordt aangegeven hoe het project de betreffende projectzone maximaal benut, rekening houdend met de ruimtelijke en landschappelijke mogelijkheden, met de technische randvoorwaarden en de milieuvoorwaarden. Een 3^e windturbine is niet mogelijk.

- *Visueel-vormelijke elementen*

De omgeving is landschappelijk versnipperd, en dit vooral door de hier markant aanwezige autosnelweg (met op- en afritteninfrastructuur en autosnelwegbruggen maar ook door de versnipperde bebouwing en de nabijheid van verschillende kernen en gehuchten (Veldegem, Sijlo, Ruddervoorde, Baliebrugge, Westkant). Er is hier geen sprake van een open en weids landschap.

De windturbines worden door de parallelle opstelling en korte afstand tot de autosnelweg effectief gebundeld aan deze ruimtelijk markante infrastructuur. Door de oordeelkundige opstelling van de turbines, in overeenstemming met de langgerekte vorm van de parallel aan de autosnelweg liggende landschapskamer is deze opstelling in overeenstemming met de goede plaatselijke aanleg.

Er werd geopteerd voor een type turbine met drie wieken die zullen draaien bij een laag toerental. Traag draaiende turbines worden als statiger en minder storend ervaren dan de snel draaiende. De toren is van het volle type (buismast) en is in staal of beton uitgevoerd. De standaardkleur van de turbines is gebroken wit/grijs, passende in de omgeving. De basis wordt in verschillende groene kleurschakeringen uitgevoerd zodat de turbines zich maximaal integreren in het aanwezige groen. Om dit effect te garanderen wordt een vergunningsvoorwaarde opgelegd. Door de aanwezige opgaande beplantingen in de nabije omgeving worden de turbines ook deels aan het zicht onttrokken. Het is niet wenselijk om belettering en reclame aan te brengen op de windturbines. Dit zou de aanwezigheid van de windturbines versterken. Er wordt hiervoor een vergunningsvoorwaarde opgenomen.

- *Cultuurhistorische aspecten*

Uit het advies van Onroerend Erfgoed blijkt dat er geen negatieve impact zal zijn inzake archeologie. De impact op beschermd erfgoed wordt gemilderd door bestaand opgaand groen. Er zijn in de nabije omgeving geen beschermde landschappen.

- *Het bodemreliëf*

Er is geen impact na de uitvoering van de werken.

- *Hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen*

Windturbines kunnen typisch potentieel hinderlijk zijn voor de aspecten geluid en slagschaduw. Ook veiligheid is een issue. Voor al deze aspecten werden studies uitgevoerd:

Er werd een geluidsstudie uitgevoerd (door Acoustical Engineering) en bij de lokalisatienota gevoegd. Uit deze studie blijkt dat er door het hoog oorspronkelijk omgevingsgeluid (vooral veroorzaakt door de autosnelweg) overdag en 's avonds geen overschrijding zal zijn van de normen. 's Nachts zal eventueel in gereduceerde mode moeten geëxploiteerd worden om conform de normen te kunnen uitbaten. Voor verder gedetailleerd onderzoek en evaluatie van het aspect geluidshinder dient verwezen te worden naar de milieuvergunning die werd verleend en waarin mitigerende maatregelen werden opgelegd.

Het project dient steeds te voldoen aan de voorwaarden inzake geluid gesteld in de omzendbrief R0/2014/02 en de sectorale milieuvoorwaarden (VLAREM).

Er werd ook een uitgebreide slagschaduwstudie uitgevoerd (door SGS) en bij de lokalisatienota gevoegd.

Uit deze studie blijkt dat voor een aantal woningen de te verwachten slagschaduw hoger ligt dan de normen. De exploitant is bereid de nodige remediërende maatregelen te nemen zodat kan geëxploiteerd worden met respect voor de vigerende slagschaduwnormen. De naleving ervan wordt als vergunningsvoorwaarde Opgenomen.

Alle veiligheidsaspecten van het voorgenomen project worden toegelicht in de veiligheidsstudie die (door SGS) werd uitgevoerd. De windturbines zullen gecertificeerd zijn volgens de IEC-normering of gelijkwaardig. In de veiligheidsstudie werden de maximale risicocontouren vastgelegd voor externe personen, de woonfunctie en kwetsbare locaties. Met betrekking tot deze hinder- en veiligheidsaspecten verwijs ik ook naar de positieve evaluatie van de milieuvergunningsaanvraag, waarin deze aspecten ook ruim aan bod komen.

Gelet op de uitgebrachte adviezen. Aan de meeste opmerkingen kan tegemoet gekomen worden door opnemen van vergunningsvoorwaarden.

Gelet op de evaluatie van de bezwaren die gerezen zijn tijdens het openbaar onderzoek. Aan de gegronde opmerkingen kan tegemoet gekomen worden door het opnemen van vergunningsvoorwaarden.

ALGEMENE CONCLUSIE

Uit bovenstaande motivering blijkt dat de aanvraag in overeenstemming is (of kan gebracht worden mits het opleggen van de nodige voorwaarden) met de wettelijke bepalingen, alsook met de goede plaatselijke ordening en met zijn onmiddellijke omgeving.

...

Dit is de bestreden beslissing.

Ook het college van burgemeester en schepenen van Oostkamp vordert met een aangetekende brief van 7 maart 2016 de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de bestreden beslissing. Dit beroep heeft als rolnummer 1516/RvVb/0418/SA.

Tevens vorderen een aantal natuurlijke personen die stellen rechtstreekse hinder of nadelen te (kunnen) ondervinden ingevolge de bestreden beslissing met een aangetekende brief van 14 maart 2016 de vernietiging van de bestreden beslissing. Dit beroep heeft als rolnummer 1516/RvVb/0455/A.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE TUSSENKOMST

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft het belang van de verzoekende partij

Standpunt van de partijen

1.

De verwerende partij aanvaardt dat de verzoekende partij haar belang kan putten uit artikel 4.8.11, §1, 7° VCRO.

Zij stelt evenwel dat de verzoekende partij haar belang ten onrechte ent op de locatie van de aanvraag op haar grondgebied en het gegeven dat de inwoners van de gemeente het speelbos frequenteren en dat dit speelbos zal devalueren door de aanvraag. Het College van burgemeester en schepenen is slechts een orgaan van de gemeente, heeft geen eigen grondgebied en kan volgens de verwerende partij geen recht putten uit de loutere ligging van de aanvraag. Daarnaast is het enkel de gemeente zelf die kan opkomen voor de belangen van haar inwoners en wordt niet bewezen dat het speelbos effectief wordt bezocht, noch dat het speelbos gevaarlijk zou worden door de aanvraag.

Tot slot stelt de verzoekende partij onterecht dat *“haar stedenbouwkundig beleid wordt doorkruist”*. Er is immers voor dit specifiek gebied geen beleid. Daarenboven wordt het stedenbouwkundig beleid door structuur- en uitvoeringsplanen bepaald door de gemeenteraad en niet door het College van burgemeester en schepenen.

2.

De verzoekende partij repliceert in haar wederantwoordnota dat zij optreedt als wettelijk vertegenwoordiger van de gemeente Zedelgem en verduidelijkt dat de aanvraag deels gelegen is op het territorium van de gemeente Zedelgem.

Bij gebrek aan een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan en ruimtelijk uitvoeringsplan wordt het enig stedenbouwkundig beleid in de gemeente Zedelgem door het college van burgemeester en schepenen uitgevoerd in zijn hoedanigheid van vergunningverlenende overheid. Zij legt het accent van het gebied van de bouwplaats op het behoud van het open en landschappelijk waardevol karakter.

Beoordeling door de Raad

1.

Artikel 4.8.11, §1, 7° VCRO luidt als volgt:

“ ...

§ 1. De beroepen bij de Raad kunnen door de volgende personen worden ingesteld:
(...)

7° het college van burgemeester en schepenen voor vergunningen, afgegeven binnen de bijzondere procedure, op voorwaarde dat het tijdig advies heeft verstrekt krachtens artikel 4.7.26, § 4, eerste lid, 2°, of ten onrechte niet om advies werd verzocht.

...”

Artikel 4.7.26, §4, eerste lid, 2° VCRO luidt als volgt:

“ ...

§4. Ten aanzien van ontvankelijke vergunningsaanvragen wordt verder gehandeld overeenkomstig de hiernavolgende regelen:

(...)

2° het vergunningverlenende bestuursorgaan of zijn gemachtigde wint het voorafgaand advies in van de door de Vlaamse Regering aangewezen instanties en van het college van burgemeester en schepenen, rekening houdend met volgende regelingen :
(...)

*b) indien de vergunningsaanvraag onderworpen is aan een openbaar onderzoek:
(...)*

2) bezorgt het college van burgemeester en schepenen het proces-verbaal van het openbaar onderzoek, de gebundelde bezwaren en opmerkingen en zijn eigen advies aan het vergunningverlenende bestuursorgaan binnen een ordetermin van dertig dagen, die ingaat de dag na deze waarop het openbaar onderzoek werd afgesloten.

...

Het wordt niet betwist dat de verzoekende partij belang heeft bij onderhavig beroep op grond van artikel 4.8.11§1,7° VCRO. De verwerende partij erkent uitdrukkelijk dat zij tijdig het advies van verzoekende partij ontving en stelt expliciet dat “*het verzoekschrift enkel op grond van artikel 4.8.11§1,7° VCRO ontvankelijk lijkt*”.

Deze vaststelling volstaat voor de erkenning in hoofde van de verzoekende partij van haar rechtmatig belang.

De exceptie wordt verworpen.

B. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van het beroep

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

VI. ONDERZOEK VAN DE MIDDELEN

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partij beroept zich op een schending van artikelen 6 en 7 van het besluit van de Vlaamse regering van 28 mei 2004 betreffende de dossiersamenstelling van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning (hierna: Dossiersamenstellingsbesluit), artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: Motiveringswet), het zorgvuldigheidsbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

De verzoekende partij meent dat de artikelen 6 en 7 van het Dossiersamenstellingsbesluit werden geschonden, omdat er in de beschrijvende nota niet wordt omschreven welk type van windturbine zal worden aangewend en geen duidelijkheid wordt gegeven omtrent de aanleg van de bijkomende kabeltracés en de inbuizing van de gracht.

In de beschrijvende nota wordt melding gemaakt van vier mogelijke types van windturbines. Deze verschillen onderling in ashoogte, vermogen en geluidsproductie. Welke er zal worden geplaatst, is niet duidelijk. Er wordt in de aanvraag enkel verduidelijkt wat de maximale ashoogte, tiphoogte en rotordiameter is.

De opmerking dienaangaande van de verzoekende partij in haar negatief advies werd volgens haar in de bestreden beslissing onvoldoende beantwoord. Enkel de visuele impact van de verschillende types wordt besproken maar niet het verschillende vermogen en de geluidsemisatie. Het argument dat de keuze voor een bepaald type nog wordt open gelaten omwille van de technologische evolutie

zet de deur open naar het plaatsen van een volledig ander type windturbine dan de voorgestelde vier. De verzoekende partij acht de bestreden beslissing ook in strijd met de motiveringsplicht omdat haar advies niet afdoende is beantwoord en de verwerende partij niet ingaat op een duidelijke inbreuk op het Dossiersamenstellingsbesluit (het voorwerp van de vergunningsaanvraag wordt onvoldoende omschreven in de toelichtende nota).

Dergelijke handelwijze verleent aan de aanvrager een vrijbrief inzake de op te richten windturbines en is onzorgvuldig. De loutere beperkingen op vlak van maximale ashoogte, tiphoogte en rotordiameter, zonder dat er voorwaarden worden opgelegd in verband met het type of het maximaal vermogen van de windturbines, biedt aan de verzoekende partij totaal geen rechtszekerheid. De enige voorwaarde die met betrekking tot de te verwachten hinder wordt opgelegd, is te vaag.

2.

In haar antwoordnota betwist de verwerende partij het belang van de verzoekende partij bij het middel: als rechtspersoon heeft zij immers geen last van (verschillen in) type windturbine.

Van de vier verschillende types zijn de onderlinge verschillen minimaal, waardoor zij geen invloed hebben op de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening. In de aanvraag en bij de beoordeling is steeds uitgegaan van de maximale kenmerken.

De praktijk waarbij het type nog niet vastligt in de vergunning is overigens gebruikelijk en is recent nog door de Raad goedgekeurd.

Het voorwerp van de aanvraag kan duidelijk bepaald worden. Ondanks de onderlinge verschillen met betrekking tot geluid voldoen alle vier de types aan de Vlare-normen. In de milieuvergunning wordt het naleven van die normen gewaarborgd door het opleggen van voorwaarden. Hoewel het niet de taak is van de verwerende partij, legt zij via een voorwaarde op dat aan de exploitatienormen moet voldaan worden. Indien deze normen overschreden worden, is dit evenwel een zaak van handhaving en niet van vergunning.

3.

De tussenkomenende partij stelt dat de verzoekende partij er ten onrechte vanuit gaat dat er reeds in het aanvraagdossier een definitieve keuze qua type windturbine moet gemaakt worden. De verwerende partij heeft in de bestreden beslissing afdoende geantwoord waarom het type windturbine nog niet vastligt en motiveert waarom de oplijsting van vier types de afgifte van een stedenbouwkundige vergunning niet in de weg staat.

In het aanvraagdossier wordt uitgegaan van maximale afmetingen en een maximaal vermogen voor de uiteindelijk op te richten windturbines. De verwerende partij stelt terecht vast dat werken met maximale afmetingen ervoor zorgt dat de impact van de windturbines enkel kan afnemen en het voor eenieder duidelijk is wat het voorwerp van de aanvraag is. Tevens wordt zowel in de geluidstudie, de slagschaduwstudie als de veiligheidsstudie rekening gehouden met de verschillende types windturbines, zodat voor elk type windturbine kan nagegaan worden wat de mogelijke impact is.

De verwerende partij gaat evenmin voorbij aan de mogelijkheid dat de finaal geïnstalleerde windturbine luidruchtiger kan zijn dan de types die het voorwerp hebben uitgemaakt van de geluidstudie. In de vergunning wordt immers als voorwaarde opgelegd dat de sectorale milieunormen van Vlare II, inclusief de geluidsnormen, te allen tijde gerespecteerd moeten worden.

De tussenkomende partij verwijst tevens naar het feit dat het gaat over een vaste praktijk bij ontwikkelaars van windparken, die in de rechtspraak herhaaldelijk is goedgekeurd.

De verzoekende partij slaagt er niet in aan te tonen dat dergelijke werkwijze (waarbij wordt uitgegaan van het gebruik van dat type windturbine dat als meest hinderlijk zou kunnen ervaren worden) onwettig of kennelijk onzorgvuldig is.

De verwerende partij heeft de gegevens in de lokalisatienota bij het aanvraagdossier op afdoende en zorgvuldige wijze onderzocht en deze mee betrokken in haar beoordeling van de aanvraag en van het ongunstig advies van de verzoekende partij. Er is evenmin sprake van een schending van het redelijkheidsbeginsel vermits op basis van het aanvraagdossier, inzonderheid de lokalisatienota, wel degelijk kan nagegaan worden wat het voorwerp van de aanvraag is.

De verwerende partij heeft in de bestreden beslissing op de grief van de verzoekende partij afdoende geantwoord zodat zij wél is ingegaan op de vermeende schending van het Dossiersamenstellingsbesluit. Van een onvolledig aanvraagdossier in strijd met artikel 6 en 7 van het Dossiersamenstellingsbesluit is in het geheel geen sprake.

Zelfs al zou er sprake zijn van een lacune in het aanvraagdossier, *quod non in casu*, is er volgens de tussenkomende partij geen reden om over te gaan tot vernietiging van de bestreden beslissing aangezien de vergunningverlenende overheid *in casu* niet misleid is geweest en zij met kennis van zaken heeft beslist over de aanvraag. Evenmin zijn de vermeende lacunes of onjuistheden in het bouwaanvraagdossier beslissend geweest voor de toekenning van de stedenbouwkundige vergunning.

4.

De verzoekende partij dupliceert dat de zogenaamde vaste praktijk om de definitieve keuze voor een bepaalde windturbine uit te stellen, geen rechtvaardiging is voor de “*stedenbouwkundige vrijbrief*” en de inbreuk op het rechtszekerheids- en zorgvuldigheidsbeginsel. Deze tactiek maakt het voor de verzoekende partij (quasi) onmogelijk om een welomlijnd advies te geven, zodat ook de verwerende partij bezwaarlijk met kennis van zaken over de aanvraag kon oordelen.

5.

De tussenkomende partij voegt in haar laatste schriftelijke uiteenzetting nog toe dat de stelling van de verzoekende partij dat de naleving van de sectorale normen (onder meer inzake geluid en slagschaduw) niet uitsluit dat de windturbines hinder met zich meebrengen, onlogisch is. De Vlaamse regering is immers van mening dat de naleving van de sectorale normen er juist voor zorgt dat mogelijke hinder tot een minimum en aanvaardbaar niveau wordt beperkt. Die normen worden in de bestreden beslissing opgelegd. In tegenstelling tot de resultaten van de studies, toont de verzoekende partij niet aan dat er zelfs bij naleving van deze normen toch onaanvaardbare hinder kan optreden.

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partij heeft in beginsel belang bij een middel indien de vernietiging van de bestreden beslissing op grond van dit middel voor haar een voordeel kan meebrengen of indien de in het middel aangeklaagde onwettigheid haar heeft benadeeld.

De verzoekende partij roept een schending in van het Dossiersamenstellingsbesluit en betwist aldus de volledigheid- en dus de ontvankelijkheid- van de aanvraag. De vraag of haar middel gegrond is, maakt deel uit van het onderzoek ten gronde.

De exceptie wordt verworpen.

2.

Artikel 6, 4° Dossiersamenstellingsbesluit luidt als volgt:

“ ...

Dit hoofdstuk [Hoofdstuk III Dossier van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning voor technische werken] is van toepassing op de volgende zaken met hun aanhorigheden, voorzover het geen gebouwen betreft:

(...)

4° het bouwen of wijzigen van industriële installaties voor de productie, het transport, de omzetting en de verdeling van elektriciteit, voor de productie en het transport van gas, stoom, warm water, en in het algemeen energie of grondstoffen; installaties voor de opslag van aardgas, gasvormige brandstoffen, fossiele brandstoffen, omvormings- of drukstations;

...”

Artikel 7,2° Dossiersamenstellingsbesluit luidt als volgt:

“ ...

Het dossier van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning voor de in artikel 6 bedoelde werken, bevat minstens de volgende stukken:

(...)

2° een nota, ondertekend door de aanvrager, waarin wordt beschreven:

a) het voorwerp van de aanvraag;

...”

3.

De Raad merkt vooreerst op dat art. 6,4° Dossiersamenstellingsbesluit louter het toepassingsgebied van hoofdstuk 3 bepaalt, waarbij wordt opgesomd welke werken moeten voldoen aan de regels van dat hoofdstuk. Er kan niet worden ingezien hoe deze loutere “toepassingsgebiedbepaling” op zichzelf is geschonden door de bestreden beslissing. De verzoekende partij toont zulks evenmin aan.

4.

Voor wat de schending van artikel 7,2° Dossiersamenstellingsbesluit betreft, stelt de Raad vast dat de aanvraag op 10 september 2015 volledig en ontvankelijk verklaard is en dat de beschrijvende nota een beschrijving van het voorwerp van de aanvraag bevat:

“1. Voorwerp van de aanvraag

Aard bouwwerk: Bouw van 2 windturbines, 2 middenspanningscabines en aanleg bijhorende kabeltracés; inbuizing gracht

Straat en nummer: E403 autosnelweg – Herderinnedreef (zn)

Postnummer en gemeente: 8020 oostkamp – 8210 zedelgem

Kadastrale gegevens: zie tabel”

Windturbines	Provincie	Gemeente	Afdeling	Sectie	perceelNr
WT1	West-Vlaanderen	Oostkamp	5	A	95C
WT2	West-Vlaanderen	Zedelgem	3	B	59B
Elektriciteitscabines	Provincie	Gemeente	Afdeling	Sectie	perceelNr
CA1	West-Vlaanderen	Oostkamp	5	A	100Z

CA2	West-Vlaanderen	Oostkamp	5	A	2H3
Kabeltracé	Provincie	Gemeente	Afdeling	Sectie	perceelnr
Kabel WT1	West-Vlaanderen	Oostkamp	5	A	95C,99E,98F,100Z
Kabel WT2	West-Vlaanderen	Zedelgem	3	B	59B,60D,60A,60G
	West-Vlaanderen	Oostkamp	5	A	2H3

In de lokalisatienota, die deel uitmaakt van het aanvraagdossier wordt een verdere technische beschrijving van het project weergegeven en, anders dan de verzoekende partij voorhoudt, inclusief gegevens over het vermogen.

Uit deze lokalisatienota, waarvan de verzoekende partij kennis heeft genomen, blijkt voldoende duidelijk wat het voorwerp van de aanvraag is:

- “ ...
- Aantal windturbines: 2
  - Ashoogte: maximaal 108 m
  - Rotordiameter: maximaal 92,5m
  - Tiphoogte: maximaal 150 m
  - Mogelijke types windturbines en maximaal vermogen:
De windturbines zijn langzaam draaiende driewiekers met een masthoogte van maximaal 108m en een rotordiameter van maximaal 92,5 m. De voorgestelde windturbines zijn actueel beschikbaar. Deze verschikende types zijn algemeen aanvaard door het grote publiek en door het Vlaams Gewest wat te maken heeft enerzijds met het design en anderzijds met de grote eenvoud van deze asten. Gezien echter de windturbintetechnologie continu evolueert, bestaat de mogelijkheid dat deze turbines op het ogenblik van de bouwphase een upgrade ondergaan hebben. De hieronder voorgestelde windturbintetypes hebben witgrijze buispylonen die, afhankelijk van het type, ofwel uit beton ofwel uit staal zijn vervaardigd. De afmetingen van deze voorgestelde windturbintetypes vallen binnen de maximale afmetingen die in onderliggend dossier worden aangevraagd.

Volgende types kunnen hiervoor in aanmerking komen:

Type	Ashoogte (m)	Rotordiameter (m)	Nominaal vermogen (MW)
Enercon E82	108	82	2,35
Enercon E92	104	92	2,35
Senvion MM92	100	92,5	2,05
Nordex N90	100	90	2,5

Er wordt voor deze aanvraag rekening gehouden met een maximaal individueel vermogen van 3 MW per turbine gezien de snelle ontwikkelingen op het gebied van windturbintetechnologie.

- Verwachte productie op deze locatie:

De verwachte productie van hernieuwbare energie door deze twee windturbines bedraagt per jaar ongeveer 12.000 MWh, wat equivalent is met het elektriciteitsverbruik van ongeveer 3.500 gezinnen.

- Ligging: X- en Y-coördinaten (Lambert 72 coördinaten) voor deze windturbines:

windturbinenummer	x-coördinaat	y-coördinaat
WT-1	65.377	198.643
WT-2	65.027	198.187

...

In bijlage 2 bij de lokalisatienota, de geluidstudie van Acoustal Engineering, wordt de geluidsimpact van *alle types* van windturbines onderzocht. Het brongeluid van de vier types wordt op pagina 15 en 16 van de studie weergegeven. Het specifiek geluid van de windturbines wordt weergegeven vanaf bladzijde 17, waarbij de conclusie op pagina 20 wordt weergegeven.

In bijlage 3 bij de lokalisatienota, de slagschaduwstudie van SGS, worden vanaf bladzijde 11 de resultaten van de slagschaduwberekening weergegeven, voor wat betreft *alle* mogelijke types, waarbij geldt dat de resultaten voor het type MM92 ook gelden voor het type N90.

4.

De verzoekende partij maakt evenmin aannemelijk dat artikel 7,2° Dossiersamenstellingsbesluit geschonden is omdat in de aanvraag nog geen definitief type windturbine wordt bepaald. Het voorwerp van de vergunning is afdoende beschreven nu de (maximale) technische kenmerken van het project vastliggen en in het aanvraagdossier en inzonderheid de lokalisatienota en haar bijlagen afdoende worden geduid.

5.

Anders dan de verzoekende partij voorhoudt, heeft de verwerende partij op basis van de gegevens uit het aanvraagdossier met kennis van zaken een onderzoek ten gronde kunnen voeren, waarbij aandacht werd besteed aan alle bouwtechnische aspecten, en niet enkel aan de visuele impact. Dit blijkt uit onderstaande beschrijving in de bestreden beslissing, alsook uit de voorwaarde die werd opgenomen inzake geluids- en slagschaduwhinder:

“ ...

BESCHRIJVING VAN DE OMGEVING EN DE AANVRAAG

(...)

Aspiravi nv wenst op deze site twee windturbines te bouwen. Deze windturbines zullen een ashoogte hebben van max. 108 m, een rotordiameter van max. 92,5 m en een tiphoogte van max. 150 m. Het gaat om windturbines met gebroken wit/grijze buispyloon die ofwel uit beton ofwel uit staal zijn vervaardigd. De gondel bestaat uit gekogelstraald aluminium of glasvezelversterkt polyester. De rotor bestaat uit drie wieken in glasvezelversterkt polyester in gebroken wit/grijs.

Het maximaal individueel vermogen zal 3 MW per turbine zijn. De verwachte productie van hernieuwbare energie door deze twee turbines bedraagt per jaar ongeveer 12.000 MWh, wat equivalent is met het elektriciteitsverbruik van ongeveer 3.500 gezinnen.

(...)

De verschillende types windturbines vertonen enkel marginale afwijkingen die niet met het blote oog zichtbaar zijn. Gezien er in het dossier maximale afmetingen weergegeven worden, kunnen de effectieve afmetingen enkel iets kleiner zijn zodat de ruimtelijke impact enkel kan afnemen. Het is een vaste en noodzakelijke praktijk om dit type pas bij de effectieve bouw in te vullen, omdat er dikwijls een ruime periode tussen de aanvraag en de bouw kan zitten en er sedertdien een technologische evolutie kan geweest zijn of bepaalde types windturbines zelfs niet meer geproduceerd worden op niet meer beschikbaar zijn op de markt.

...”

De bestreden vergunning werd verleend volgens deze aangevraagde maximale technische kenmerken. De uiteindelijk gekozen windturbine in de bouwfase moet deze maxima respecteren en zal dus enkel kunnen afwijken naar onder. De verwerende partij oordeelde omtrent deze werkwijze:

“ ...

De verschillende types windturbines vertonen enkel marginale afwijkingen die niet met het blote oog zichtbaar zijn. Gezien er in het dossier maximale afmetingen weergegeven worden, kunnen de effectieve afmetingen enkel iets kleiner zijn zodat de ruimtelijke impact enkel kan afnemen. Het is een vaste en noodzakelijke praktijk om dit type pas bij de effectieve bouw in te vullen, omdat er dikwijls een ruime periode tussen de aanvraag en de bouw kan zitten en er sedertdien een technologische evolutie kan geweest zijn of bepaalde types windturbines zelfs niet meer geproduceerd worden op niet meer beschikbaar zijn op de markt.

...”

Gelet op het voorgaande is er geen sprake van een “vrijbrief” voor de aanvrager. Deze werkwijze is niet onzorgvuldig noch in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel of het rechtszekerheidsbeginsel.

6.

Gelet op wat voorafgaat kan worden geconcludeerd dat de keuze van de verwerende partij om windturbines met maximale technische kenmerken te vergunnen in plaats van een specifiek bepaald type, waardoor onder meer kan worden ingespeeld op technologische evoluties, afdoende is gemotiveerd, hetgeen de verzoekende partij tevens in staat stelde om te achterhalen waarom haar negatief advies niet werd gevolgd. De verwerende partij deelde – terecht - diens visie inzake een schending van het Dossiersamenstellingsbesluit niet.

In de bestreden beslissing is bovendien met verwijzing naar de Vlarem-normen de voorwaarde opgenomen dat alle preventieve en technische maatregelen genomen moeten worden zodat eventuele geluidshinder en slagschaduwhinder onder de vigerende normen blijft.

Het middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partij roept de schending in van de omzendbrief RO/2014/02 van 25 april 2014 betreffende een afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines (hierna: Omzendbrief), in samenlezing met artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: Motiveringswet) en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

1.1

De verzoekende partij merkt op dat met de bestreden beslissing wordt afgeweken van de regel van de clustering van de windturbines overeenkomstig de Omzendbrief, nu er geen cluster van drie maar slechts twee windturbines zullen worden opgericht. De cluster van drie is nochtans de regel en is verenigbaar met de goede ruimtelijke ordening. De verwerende partij motiveert deze afwijking enkel door te stellen dat dit “*ruimtelijk aanvaardbaar*” is. Dit is geen afdoende motivering.

1.2

Voor wat betreft de nabijheid van het Plaisiersbos beperkt de verwerende partij zich louter tot de verwijzing naar de natuurtoets door Antea Group en het advies van het agentschap Natuur en Bos. Hoewel in de natuurstudie het biologisch waardevol karakter van het bos wordt omschreven, wordt er in het besluit van de natuurstudie geen enkele milderende maatregel betreffende dit bos voorgesteld en wordt er zonder verdere motivering besloten dat de impact van de inrichting “te verwaarlozen” is. De bestreden beslissing baseert zich aldus op een niet-accurate en zelfs intern tegenstrijdige natuurstudie, hetgeen een manifest motiveringsgebrek met zich meebrengt.

Daarenboven verwijst de bestreden beslissing naar een niet-bestaand advies van het agentschap Natuur en Bos. In dit opzicht is de bestreden beslissing zelfs feitelijk onjuist gemotiveerd.

Zij stelt tevens dat er in de natuurtoets geen rekening wordt gehouden met de principes uit de Omzendbrief, die bepalen dat de inplanting van windturbines bij waardevolle natuurgebieden moet vermeden worden.

1.3

De verwerende partij antwoordt evenmin op de opmerking van de verzoekende partij dat er te weinig positieve aanknopingspunten zijn. Er wordt te weinig rekening gehouden met de nabijheid van het Plaisiersbos en een bundeling met de dorpskern van Veldegem kan evenmin weerhouden worden. In de bestreden beslissing wordt ten onrechte enkel gefocust op de inplanting langs de autosnelweg E403.

1.4

De verzoekende partij stelt verder dat de draagvlakvorming naar de lokale overheid toe ontoereikend is geweest en dat er ten aanzien van de inwoners duidelijk is gebleken dat er voor het project geen enkel draagvlak bestaat. Hoewel dit door de verzoekende partij op duidelijke wijze werd aangekaart in haar negatief advies, wordt hierop in de bestreden beslissing niet ingegaan, hetgeen een schending van de motiveringsplicht inhoudt.

1.5

De verzoekende partij betoogt tevens dat de concrete impact van de mitigerende maatregelen op de energieproductie ten onrechte niet terug te vinden is in de bestreden beslissing. Ook op dit punt is de motivering gebrekkig.

1.6

Het nemen van een beslissing die afwijkt van duidelijke beleidslijnen (de Omzendbrief) zonder enige deugdelijke motivering is volgens de verzoekende partij tevens onzorgvuldig.

2.

De verwerende partij stelt vooreerst dat een omzendbrief geen verordenende kracht heeft waardoor een schending ervan geen aanleiding geeft tot een onwettigheid.

Om te voldoen aan de motiveringsplicht, volstaat het dat uit de bestreden beslissing afdoende blijkt dat de beleidslijnen inzake bundeling en clustering werden beoordeeld. De verzoekende partij toont niet aan dat dit niet gebeurd is noch toont zij aan dat de beoordeling kennelijk onredelijk is.

Volledigheidshalve weerlegt de verwerende partij de argumenten van de verzoekende partij.

2.1

Clustering is volgens de Omzendbrief aangewezen, doch niet verplicht. In de lokalisatienota wordt gemotiveerd waarom er ter plaatse slechts twee in plaats van drie windturbines kunnen opgetrokken worden. De verwerende partij treedt deze argumenten bij in de bestreden beslissing.

2.2

De verwerende partij verwijst tevens naar haar stuk 12 uit het administratief dossier waaruit blijkt dat het advies van het agentschap Natuur en Bos werd ingewonnen en verkregen. Met betrekking tot de aanwezigheid van het Plaisiersbos beperkt de verzoekende partij zich tot algemene kritiek, maar kan zij niet aantonen dat de natuurtoets niet adequaat is.

2.3

Voor wat betreft het vermeend gebrek aan aanknopingspunten, stelt de verwerende partij dat de beoordeling van de locatie deel uitmaakt van de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening. De verzoekende partij slaagt er niet in aan te tonen dat het een kennelijk onredelijke beoordeling betreft.

2.4

In verband met het vermeend gebrek aan draagvlak stelt de verwerende partij in essentie dat een draagvlak niet verplicht is en dat zowel de lokale overheid als de bewoners afdoende werden geïnformeerd en betrokken.

2.5

Tot slot stelt de verwerende partij dat de mitigerende maatregelen slechts in de milieuvergunning aan bod moeten komen.

3.

3.1

De tussenkomende partij voegt daaraan toe dat uit de omstandige motivering van de goede ruimtelijke ordening in de bestreden beslissing blijkt dat een degelijke en afdoende ruimtelijke toetsing werd doorgevoerd, rekening houdend met de principes van de (niet-verordenende) Omzendbrief.

Wat betreft de inhoud van de toetsing van de aanvraag aan de Omzendbrief, heeft men te maken met een toetsing aan de goede ruimtelijke ordening, waarop de Raad slechts een marginaal toezicht uitoefent.

De lokalisatienota motiveert en onderbouwt uitdrukkelijk de lokalisatiekeuze.

Ten eerste wordt uitdrukkelijk aangetoond dat het aangevraagde in overeenstemming is met het clusterings- en bundelingsprincipe.

De tussenkomende partij verwijst naar de aansluiting met de E403 en met andere lijninfrastructuren in de buurt. Voor wat betreft de inplanting van twee in plaats van drie turbines, legt de Omzendbrief – die sowieso geen verordenend instrument is- geen verplichting op, maar gaat het louter om een voorkeur. In sommige gevallen zijn drie windturbines immers onhaalbaar. Dit werd reeds meermaals aanvaard in de rechtspraak. Aan het clusteringprincipe kan tevens worden voldaan door de windturbines ruimtelijk te concentreren nabij woonkernen en hoofddorpen, hetgeen *in casu* gebeurd is (bundeling met woonkern Veldegem).

Het voorgaande wordt dan ook terecht bevestigd in de bestreden beslissing.

De ruimtelijke aanvaardbaarheid van het project blijkt dan ook afdoende uit de bestreden beslissing. Er is geen schending van de motiverings- of de zorgvuldigheidsplicht. Het feit dat de verzoekende partij een andere mening heeft hieromtrent, maakt de bestreden beslissing niet onwettig.

3.2

De kritiek van de verzoekende partij dat de natuurtoets waarnaar in de bestreden beslissing verwezen wordt ondeugdelijk is omdat er geen specifieke mitigerende maatregelen werden genomen ten opzicht van het Plaisiersbos, is onterecht. Het is niet omdat er in de studie wordt gesteld dat het bos een biologisch waardevol karakter heeft dat er sowieso mitigerende maatregelen moeten opgelegd worden. Er is wel degelijk rekening gehouden met deze zone waarbij de focus van het onderzoek lag op de potentiële impact op bosvogels en vleermuizen. Voor die laatste categorie werd een voorzorgsmaatregel voorgesteld. De kritiek dat er geen specifieke mitigerende maatregelen worden opgelegd in het besluit van de natuurstudie is dan ook foutief. Met inachtneming van deze en andere maatregelen is een significante impact op avifauna en flora-elementen uitgesloten. Dat de natuurtoets terdege werd uitgevoerd blijkt ook uit de bespreking van de tussenkomenende partij van het derde middel.

De bestreden beslissing mocht geheel terecht naar deze natuurstudie verwijzen, die overigens werd bevestigd in de project-MER-screening en door het Agentschap Natuur en Bos. Dit positief advies werd verleend in het kader van de milieuvergunning. Er is geen feitelijk onjuiste motivering in de bestreden beslissing voor wat betreft dit advies van het agentschap Natuur en Bos.

Voor wat betreft de kritiek dat de natuurstudie geen rekening hield met de voorschriften uit de Omzendbrief, gezien daarin bepaald is dat een inplanting bij natuurgebieden of biologisch waardevolle gebieden vermeden moet worden, stelt de tussenkomenende partij dat dit een voorwaarde is die de verzoekende partij ten onrechte toevoegt aan de Omzendbrief.

3.3

Er wordt tevens ten onrechte beweerd dat de tussenkomenende partij zou nagelaten hebben om inspanningen te leveren om een lokaal draagvlak te creëren. Zij heeft wel degelijk gezorgd voor communicatie en transparantie naar derden toe alsook naar de verschillende overheden en adviesinstanties. Zij verwijst hierbij naar de lokalisatienota en naar het coöperatief verhaal van Aspiravi nv (Aspiravi Samen cvba en Aspiravi Energy nv). De verwerende partij oordeelde in de bestreden beslissing terecht dat het openbaar onderzoek correct is verlopen, maar dat zij geen uitspraak kan doen omtrent andere informele aspecten inzake communicatie en dat dit geen stedenbouwkundig aspect betreft.

3.4

Voor wat betreft het ontbreken van de becijfering van de concrete impact van de mitigerende maatregelen op de energieproductie, verwijst de tussenkomenende partij naar de lokalisatienota waaruit blijkt dat de twee windturbines resulteren in een optimale case. In de nota wordt uitdrukkelijk aangegeven dat rekening werd gehouden met de mitigerende maatregelen om uiteindelijk tot de onderliggende en meest optimale inplanting te komen. De te nemen mitigerende maatregelen zijn overigens slechts minimaal. Het doorvoeren van bepaalde reducties is trouwens de regel in Vlaanderen en is niet in strijd met energetische optimalisatie. De vraag kan gesteld worden op basis van welke criteria de overheid kan oordelen of een productieverlies van x % reductie al dan niet aanvaardbaar is. Deze beoordeling betreft de investeringsopportunity, wat niet de rol van de overheid is. De tussenkomenende partij verwijst naar rechtspraak waarin wordt gesteld dat de vraag naar het rendement niet moet beoordeeld worden door de vergunningverlener.

4.

4.1

De verzoekende partij verduidelijkt in haar wederantwoordnota dat het afwijken van het clusterprincipe van drie windturbines slechts kan wanneer dit uitdrukkelijk wordt gemotiveerd. De beslissing kan aldus niet verwijzen naar de dooddoener dat dit *'ruimtelijk aanvaardbaar'* is. De verwijzing van de tussenkomenende partij naar de lokalisatienota is niet dienstig gezien deze niet

wordt aangehaald door de verwerende partij in diens beoordeling omtrent de afwijking op het clusterprincipe.

4.2

Zelfs al wordt rekening worden gehouden met het advies van het agentschap Natuur en Bos uit het milieuvergunningsdossier, moet volgens de verzoekende partij benadrukt worden dat dit advies een louter formele overname is van de conclusies van de natuurstudie waarvan de accuraatheid wordt betwist.

5.

5.1

In haar laatste schriftelijke uiteenzetting benadrukt de tussenkomende partij dat de bewering van de verzoekende partij dat in de bestreden beslissing de afwijking van de clustering van drie windturbines enkel werd gemotiveerd door te stellen dat dit “*ruimtelijk aanvaardbaar*” is en dat de bestreden beslissing zich niet aansluit bij de beoordeling in de lokalisatienota, manifest strijdt met de tekst van de bestreden beslissing.

5.2

De tussenkomende partij weidt verder nog uit over de natuurtoets. Zij stelt dat zij alle mogelijke milderende maatregelen heeft onderzocht om vermijdbare schade te voorkomen, te beperken of te herstellen. Zij stelt dat er in de bestreden beslissing niet noodzakelijk een motief moet worden opgenomen inzake de natuurtoets zolang uit de stukken van het dossier blijkt dat er werd rekening gehouden met de impact van het aangevraagde op het natuurbehoud, hetgeen *in casu* duidelijk het geval is.

Zij stelt dat de verzoekende partij niet aantoont waarom geen rekening mag gehouden worden met het gespecialiseerde advies van het agentschap Natuur en Bos. Het advies stelt dat er geen problemen of significant negatieve effecten worden verwacht op de aanwezige natuurwaarden. De verzoekende partij stelt dat dit een onvoldoende onderzoek is, maar weerlegt noch betwist de inhoud van het advies en toont het foutief of kennelijk onredelijk karakter van de conclusies niet aan.

5.3

Voor wat betreft het gebrek aan draagvlak erkent verzoekende partij dat deze grief niet kan leiden tot de vernietiging van de bestreden beslissing, zodat zij volgens de tussenkomende partij afstand doet van dit middelonderdeel.

Beoordeling door de Raad

1.

De niet-naleving van de onderrichtingen vervat in omzendbrief RO/2014/02 kan, bij gebrek aan verordenend karakter ervan, op zich niet tot de onwettigheid van de bestreden beslissing leiden.

Uit de bestreden beslissing blijkt niettemin dat de verwerende partij zich bij de beoordeling van het aangevraagde met de goede ruimtelijke ordening heeft laten leiden door het toetsingskader van de vermelde omzendbrief, nu zij hier meermaals naar verwijst. De Raad is dan ook bevoegd om na te gaan of de verwerende partij het in de Omzendbrief vermelde toetsingskader op correcte en niet kennelijk onredelijke wijze heeft beoordeeld.

De beoordeling hiervan hangt nauw samen met het vierde middel. Er kan naar de beoordeling aldaar verwezen worden.

2.

De bemerkingen inzake de natuurtoets worden behandeld bij de beoordeling van het derde middel, tweede middelonderdeel.

C. Derde middel

In een derde middel met twee middelonderdelen beroept de verzoekende partij zich op de schending van artikelen 1.2.1, §2 en 4.3.2, §2bis en §3bis van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna DABM), bijlage III van het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieurapportage (hierna MER-besluit), artikel 4.7.26/1, §1 VCRO, de artikelen 8 en 16 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende natuurbehoud en het natuurlijk milieu (hierna: Natuurdecreet), artikel 10 van het besluit van de Vlaamse regering van 15 mei 2009 met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer en bijlage I van dit besluit (hierna Soortenbesluit), de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: Motiveringswet) en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

Standpunt van de partijen

C.1. Eerste middelonderdeel: de schending van artikel 4.3.2, §2bis en §3bis DABM, bijlage III van het MER-besluit, artikel 4.7.26/1, §1 VCRO, de artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

1.

1.1

De verzoekende partij stelt dat de bestreden beslissing niet afdoende is gemotiveerd, in zoverre volledig abstractie wordt gemaakt van de opmerkingen van de bezwaarindieners en van de verzoekende partij over het onvolledig en onjuist karakter van de MER-screeningsnota, en in zoverre de verwerende partij in de bestreden beslissing zonder meer de toepassing van artikel 4.7.26/1, §1 VCRO (mogelijkheid dat de overheid na onderzoek van de project-MER-screeningsnota om de opmaak van een project-MER verzoekt) afwijst. De verzoekende partij verwijst in het bijzonder naar de inaccurate natuurtoets.

1.2

Het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning op grond van een onvolledige MER-screeningsnota en met ongemotiveerde afwijzing van een vraag tot toepassing van artikel 4.7.26/1, §1 VCRO uitgaande van een adviserende overheid is onzorgvuldig. Het zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur is geschonden.

2.

De verwerende partij antwoordt dat de natuurstudie uitgebreid is en alle aspecten van de fauna en flora belicht. Nergens bewijst de verzoekende partij aan de hand van stukken dat de conclusies niet correct zijn. De verwerende partij kon in alle redelijkheid aannemen dat een project-MER niet noodzakelijk was.

3.

De tussenkomen partij stelt dat de verzoekende partij in het geheel niet aannemelijk maakt in welke mate de project-MER-screeningsnota onvolledig is. De verwerende partij verwijst in de bestreden beslissing naar de project-MER-screeningsnota. Steunend op de inhoud van die nota (waarin verwezen wordt naar de lokalisatienota en de natuurstudie), en rekening houdend met de

aard van het project, de ruimtelijke context en de relatie tot de omgeving (de criteria uit bijlage II bij het DABM) en het feit dat er geen aanzienlijke effecten op kwetsbare gebieden te verwachten zijn, kon de verwerende partij in alle redelijkheid tot de conclusie komen dat er geen aanzienlijke milieueffecten te verwachten zijn zodat de opmaak van een project-MER niet nodig is. De bestreden beslissing geeft blijk van een eigen oordeelsvorming waarbij wordt teruggekoppeld naar de criteria uit bijlage II bij het DABM.

De verzoekende partij toont niet aan dat de natuurstudie (afkomstig van een erkend studiebureau) inaccuraat is.

Er kan aan de verwerende partij allerminst enig onzorgvuldig gedrag worden verweten. Zij mocht er gelet op de beschikbare gegevens van uitgaan dat het project geen aanzienlijke milieueffecten zal teweegbrengen.

Beoordeling door de Raad

1.

Artikel 4.3.2, §2bis DABM luidt als volgt:

“De Vlaamse Regering wijst, aan de hand van de criteria die worden omschreven in de bij dit decreet gevoegde bijlage II, de andere dan in paragrafen 1 en 2 vermelde categorieën van projecten aan waarvoor overeenkomstig dit hoofdstuk een project-MER of een project-MER-screeningsnota moet worden opgesteld.

Die verplichting geldt ook indien wegens het verstrijken van de lopende vergunning van het project een nieuwe vergunning moet worden aangevraagd.”

Artikel 4.3.2, §3bis DABM luidt als volgt:

“De Vlaamse Regering wijst, aan de hand van de criteria die worden omschreven in de bij dit decreet gevoegd bijlage II, aan voor welke veranderingen aan reeds bestaande projecten van de categorieën, vermeld in paragrafen 1, 2 en 2bis, overeenkomstig dit hoofdstuk al dan niet een project-MER moet worden opgesteld op grond van een beslissing, geval per geval, van de overheid die beslist over de ontvankelijkheid en volledigheid van de vergunningsaanvraag.”

Bijlage III, punt 3 i) bij het MER-besluit luidt als volgt:

*“De categorieën van projecten waarvoor overeenkomstig artikel 4.3.2, §2bis en §3bis, van het decreet een project-MER of een project-MER-screeningsnota moet worden opgesteld.
(...)”*

3. Energiebedrijven

a) installaties voor de winning van windenergie voor de energieproductie (windturbineparken) (projecten die niet onder bijlage II vallen)”

Artikel 4.7.26/1, §1 VCRO luidt als volgt:

“Als de vergunningsaanvraag een project-MER-screeningsnota als vermeld in artikel 4.3.3, § 2, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, omvat, onderzoekt het vergunningverlenende bestuursorgaan of zijn gemachtigde, die nota en neemt een beslissing of er een milieueffectrapport over het project moet worden opgesteld.”

Het beginsel van de materiële motiveringsplicht houdt in dat er voor elke administratieve beslissing rehtens aanvaardbare motieven moeten bestaan, wat onder meer betekent dat die motieven moeten steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten die relevant zijn en met de vereiste zorgvuldigheid werden vastgesteld.

2.

De Raad leidt uit het betoog van verzoekende partij af dat zij meent dat de project-MER-screeningsnota onvolledig en foutief is waardoor het verlenen van een vergunning op grond daarvan, zonder dat de milieueffecten gekend zijn, onzorgvuldig is. In essentie klaagt de verzoekende partij hiermee een gebrekkige screeningsbeslissing aan.

Nog volgens de verzoekende partij weerlegt de bestreden beslissing evenmin de bezwaren en negatieve adviezen omtrent dit onvolledig en foutief karakter van de project-MER-screeningsnota, in het bijzonder waar deze nota zich baseert op een inaccurate natuurstudie. Zij leidt hieruit een schending van de motiveringsplicht af.

2.1

In casu heeft de verwerende partij zich voor haar screeningsbeslissing gesteund op de project-MER-screeningsnota. Zij heeft in haar beslissing deze nota, met bijlagen, beoordeeld en de conclusie hiervan tot de hare gemaakt. Aldus heeft zij besloten dat geen project-MER diende te worden opgesteld:

“ ...

Volgens de milieueffect-regelgeving is het niet nodig om voor het voorziene windturbinepark een MER-onderzoek te doen. Zie rubriek “milieutoets” hieronder. Bij de vergunningsaanvraag (in de lokalisatienota) werd een project-MER-screeningsnota gevoegd.

(...)

Windturbineprojecten die niet onder bijlage II vallen, vallen onder bijlage III van het project-MER-besluit.

Bij de vergunningsaanvraag (in de lokalisatienota) werd een project-MER-screeningsnota gevoegd. Zowat elk project heeft milieueffecten. Enkel voor de projecten met aanzienlijke milieueffecten moet een milieueffectrapport worden opgemaakt. Rekening houdende met de aard van het project, de ruimtelijke context en de relatie tot de omgeving, waarbij geen aanzienlijke effecten op kwetsbare gebieden te verwachten zijn, kan geconcludeerd worden dat er ten gevolge van het project geen aanzienlijke milieugevolgen te verwachten zijn. Een project-MER is bijgevolg niet nodig.

...”

Het voorwerp van de aanvraag strekt tot het oprichten van een windturbine voor productie van elektriciteit. In de bestreden beslissing wordt vastgesteld dat de aanvraag niet valt onder de projecten van bijlage II van het project-MER-besluit, maar dat de aanvraag wel betrekking heeft op een project dat opgenomen is in bijlage III van het project-MER-besluit.

Voor projecten onder bijlage III geldt dat de initiatiefnemer een project-MER-screeningsnota indient bij de overheid die beslist over de ontvankelijkheid en de volledigheid van de aanvraag. Het komt vervolgens toe aan de overheid die beslist over de ontvankelijkheid en volledigheid van de aanvraag om een screeningsbeslissing te nemen, dit is een beslissing of er al dan niet een project-MER moet worden opgesteld. Die overheid dient bij die beoordeling de criteria te hanteren van bijlage II van het DABM, die het afwegingskader vormen bij het nemen van een screeningsbeslissing.

Het vergunningverlenend bestuursorgaan kan beslissen dat er geen milieueffectrapport over het aangevraagd project moet worden opgesteld indien een toetsing aan de criteria van bijlage II DABM uitwijst dat het project geen aanzienlijke gevolgen kan hebben voor het milieu en een project-MER redelijkerwijze geen nieuwe of bijkomende gegevens over aanzienlijke milieueffecten kan bevatten, of, indien er vroeger al een plan-MER werd goedgekeurd betreffende een plan of programma waarin een project met vergelijkbare effecten beoordeeld werd of een project-MER werd goedgekeurd betreffende een project waarvan het voorgenomen initiatief een herhaling, voortzetting of alternatief is, en een nieuw project-MER redelijkerwijze geen nieuwe of bijkomende gegevens over aanzienlijke milieueffecten kan bevatten.

In de bestreden beslissing verwijst de verwerende partij naar de project-MER-screeningsnota en oordeelt ze dat op basis daarvan kan gesteld worden dat er *“rekening houdende met de aard van het project, de ruimtelijke context en de relatie tot de omgeving, waarbij geen aanzienlijke effecten op kwetsbare gebieden te verwachten zijn”*, geen aanzienlijke milieueffecten worden verwacht. Tevens vermeldt de bestreden beslissing op pagina 1 dat de verwerende partij zich op 10 september 2015 bij de ontvankelijkheids- en volledigheidsverklaring akkoord heeft verklaard met de conclusie van de nota en dat de opmaak van een project-MER niet nodig is.

Uit de bestreden beslissing blijkt derhalve afdoende dat de project-MER-screeningsnota volgens de verwerende partij voldoende informatie bevat om een goed beeld te krijgen van de milieueffecten van het project en dat de verwerende partij aan de hand van de criteria van bijlage II DABM, hoewel deze niet met dezelfde bewoordingen genoemd worden, heeft geoordeeld dat geen aanzienlijke milieueffecten te verwachten zijn en dat geen project-MER vereist is.

2.2

De verzoekende partij wijst (doorheen het verzoekschrift) op het feit dat de informatie over de natuureffecten (onderdeel van milieueffecten) gebrekkig is omwille van een gebrekkige natuurstudie. Daardoor zou er onzekerheid bestaan of er al dan niet aanzienlijke effecten bestaan voor de natuurwaarden.

De verwerende partij treedt de conclusies van de project-MER-screeningsnota bij, hetgeen op zich reeds impliceert dat zij ook de conclusies van de natuurstudie bijtreedt, gezien deze een bijlage vormt van de project-MER-screeningsnota en de nota er expliciet naar verwijst.

Bovendien blijkt meermaals uit de bestreden beslissing dat de verwerende partij zich achter de conclusies van de natuurstudie schaaft en aldus meent dat de natuurstudie, in tegenstelling tot wat de verzoekende partij beweert, degelijk en correct werd uitgevoerd:

“ ...

Voor de oprichting van de turbines werd door Anteagroup een natuurtoets opgesteld. Hierin werd het effect op fauna en flora-elementen onderzocht. De focus van het onderzoek lag voornamelijk op impact op bosvogels en vleermuizen. Uit de natuurtoets kan afgeleid dat de impact op de avifauna en flora-elementen zeer beperkt zal zijn. Significante impact is uitgesloten. In het advies dat het agentschap voor Natuur en Bos uitbracht in het kader van de milieuvergunningsaanvraag wordt deze conclusie gevolgd. In de studie worden enkele aanbevelingen gedaan om bij de bouwvergunning rekening te houden. Het betreft aanbevelingen voor de constructiefase van de windturbines. Deze aanbevelingen worden als vergunningsvoorwaarden opgenomen.

... ”

Zoals hierna zal blijken uit de beoordeling van de Raad van het tweede middelonderdeel, is de kritiek van verzoekende partij op de uitgevoerde natuurstudie onterecht. Er is geen sprake van

foutieve of ontoereikende informatie inzake (het al dan niet aanzienlijk karakter van) de natuureffecten, waardoor de verzoekende partij niet ernstig kan voorhouden dat de milieueffecten (natuureffecten) op onzorgvuldige wijze werden gescreend en beoordeeld.

De Raad merkt op dat de verzoekende partij voor wat betreft de andere “onvolledigheden” in de project-MER-screeningsnota in algemene bewoordingen verwijst naar de tijdens het openbaar onderzoek geuite bezwaren, haar negatief advies en dat van het college van burgemeester en schepenen van Zedelgem, maar dat zij niet concreet verduidelijkt waarin deze onvolledigheid schuilt, noch hoe deze een impact zouden hebben op het oordeel van de verwerende partij dat er zich geen aanzienlijke milieueffecten zullen voordoen.

3.

De motiveringsplicht die op de verwerende partij rust impliceert niet dat zij alle in de voorafgaande procedure verstrekte adviezen punt na punt moet beantwoorden of weerleggen. Het volstaat dat uit de bestreden beslissing kan worden afgeleid waarom het betrokken advies in zijn geheel niet werd gevolgd.

De Raad stelt vast dat uit de bestreden beslissing blijkt dat de verwerende partij oordeelt dat de project-MER-screeningsnota (en haar bijlagen), in tegenstelling tot de blote en niet verder toegelichte bewering van het college van burgemeester en schepenen van Zedelgem dat de project-MER-screeningsnota “onvoldoende uitgewerkte gegevens” zou bevatten, wel degelijk afdoende gegevens bevat, en oordeelt dat er zich geen aanzienlijke milieueffecten zullen voordoen, op grond waarvan de opmaak van een project-MER zou noodzakelijk zijn. De Raad gaat bij de uitoefening van zijn opgedragen legaliteitstoezicht na of verwerende partij de terzake toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend en met name of het is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of het die correct heeft beoordeeld en op grond daarvan rechtmatig en dus niet kennelijk onredelijk tot de bestreden beslissing is kunnen komen. De verzoekende partij toont niet aan dat de beoordeling op dat punt onjuist of kennelijk onredelijk is.

4.

Uit de bestreden beslissing blijkt afdoende dat de verwerende partij aan de hand van de criteria van bijlage II DABM en op basis van correcte gegevens, op zorgvuldige wijze heeft geoordeeld dat het project geen aanzienlijke gevolgen voor het milieu heeft, zodat geen schending van de genoemde bepalingen, noch van de motiverings- of zorgvuldigheidsplicht voorligt.

Het middelonderdeel wordt verworpen.

C.2. Tweede middelonderdeel: schending van artikel 1.2.1, §2 DABM, artikelen 8 en 16 Natuurdecreet, artikel 10 van het Soortenbesluit, artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partij voert aan dat in de natuurstudie uitdrukkelijk wordt gewezen op de negatieve invloed van de windturbines op bepaalde door het soortenbesluit beschermde roofvogels, nl. de buizerd en de wespandief. Er wordt besloten dat de negatieve invloed “licht negatief” is gezien op de akkers waarop de turbines staan weinig voedsel aanwezig is en de genoemde roofvogels eerder hun voedsel uit het Plaisiersbos halen op geringe hoogte. Deze stellingnames omtrent de effecten op de buizerd en de wespandief worden volgens de verzoekende partij op geen enkele wijze wetenschappelijk onderbouwd.

Ook voor wat betreft de impact op andere vogelsoorten komt de natuurstudie volgens de verzoekende partij niet verder dan een aantal stellingnames zonder wetenschappelijke onderbouwing.

Met betrekking tot de impact op de vleermuizen bevat de natuurstudie evenzeer slechts een theoretische beschouwing. Op basis van die theoretische benadering is het volgens de verzoekende partij bijzonder onduidelijk hoe de studie tot de conclusie kon komen dat de detectiekans van vleermuizen ter hoogte van de geplande windturbines laag bleek. Er zijn geen andere wetenschappelijke gegevens waarop de natuurstudie haar conclusie steunt.

De gebrekkige natuurstudie leidt tot een schending van de vermelde artikelen van het Soortenbesluit en van het Natuurdecreet. Tevens maakt het feit dat de verwerende partij zich steunde op een gebrekkige natuurstudie, de motivering van de bestreden beslissing gebrekkig en is dit volgens de verzoekende partij een schoolvoorbeeld van onzorgvuldig gedrag.

2.

De verwerende partij antwoordt dat de opstellers van de natuurstudie (Antea Group) wel wetenschappelijk werk leveren, het betreft een expertisebureau. Het kan niet de bedoeling zijn dat de conclusie van een expert door een andere expert nogmaals bevestigd wordt. De verzoekende partij toont nergens concreet aan dat de conclusies (inzake buizerd en wespensdief en inzake vleermuizen) wetenschappelijk niet correct zijn.

3.

3.1

De tussenkomende partij stelt dat dit onderdeel onontvankelijk is gezien de verzoekende partij niet aantoonde in welke mate er sprake is van een schending van de artikelen 8 en 16 van het Natuurdecreet en artikel 10 van het Soortenbesluit.

3.2

Hoe dan ook behandelt de natuurstudie alle relevante aspecten en worden deze ook afdoende en *in concreto* onderzocht, zodat in alle redelijkheid niet kan worden beweerd dat de natuurstudie inaccuraat is. De accuraatheid blijkt ook uit het feit dat het agentschap Natuur en Bos de conclusies onderschrijft. De bevindingen zijn wetenschappelijk onderbouwd, er werd een literatuuronderzoek gedaan, een landschapsanalyse uitgevoerd en een terreinbezoek. De methodiek wordt in de natuurstudie zelf verduidelijkt. Het betreffen loze beweringen van de verzoekende partij.

3.3

Ondergeschikt stelt de tussenkomende partij dat er geen schending van artikel 16 Natuurdecreet voorligt. De overheid heeft onderzocht of de aanvraag al dan niet vermijdbare schade aan de natuur kan veroorzaken. Zij heeft dit gedaan op basis van de natuurstudie van Antea, waarin alle mogelijke milderende maatregelen onderzocht werden. Voor de natuurtoets bestaat geen formele motiveringsplicht, het is voldoende dat ze blijkt uit de stukken van het dossier. Dit is *in casu* het geval.

3.4

Evenmin is er sprake van een schending van artikel 10 Soortenbesluit, dat stelt dat een opzettelijke en betekenisvolle verstoring ten opzichte van specimens van beschermde diersoorten verboden is. Uit de natuurstudie, onderschreven door de verwerende partij in de bestreden beslissing, is gebleken dat er geen significant negatieve effecten worden verwacht voor roofvogels en vleermuizen. Met de verwijzing naar de natuurstudie geeft de verwerende partij concreet aan waarom zij de grieven van de verzoekende partij niet bijtreedt.

Beoordeling door de Raad

1.

De Raad merkt samen met de tussenkomende partij vooreerst op dat de verzoekende partij niet concreet toelicht hoe de bestreden beslissing artikel 1.2.1, §2 DABM en artikel 8 Natuurdecreet schendt. In de mate dat het middelonderdeel op voormelde schendingen gesteund is, is het onontvankelijk in het licht van artikel 15, 4° Procedurebesluit.

2.

2.1

Artikel 16, § 1 van het Natuurdecreet bepaalt:

“In het geval van een vergunningsplichtige activiteit, draagt de bevoegde overheid er zorg voor dat er geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan door de vergunning of toestemming te weigeren of door redelijkerwijze voorwaarden op te leggen om de schade te voorkomen, te beperken of, indien dit niet mogelijk is, te herstellen”.

De natuurtoets verplicht een vergunningverlenende overheid te onderzoeken of een aanvraag al dan niet vermijdbare schade aan de natuur kan of zal veroorzaken.

Bij de vaststelling van vermijdbare schade moet de vergunningverlenende overheid de vergunning weigeren of *“redelijkerwijze voorwaarden opleggen om de schade te voorkomen, te beperken of, indien dit niet mogelijk is, te herstellen”*.

In het kader van de natuurtoets bestaat geen specifieke motiveringsplicht. Het feit dat het vergunningverlenende bestuursorgaan bij de beoordeling van de vergunningsaanvraag niet letterlijk verwijst naar de natuurtoets, maar wel uit de vergunningsbeslissing of de stukken van het administratief dossier blijkt dat er rekening is gehouden met de effecten van de aanvraag op de natuurwaarden, kan in principe volstaan om te voldoen aan de zorgplicht die bestaat in hoofde van de vergunningverlenende overheid, voor zover voldaan wordt aan de motiveringsplicht.

Deze natuurtoets is overigens enkel relevant wanneer er risico bestaat op het ontstaan van *“vermijdbare”* schade aan natuurwaarden.

In de parlementaire voorbereiding wordt vermijdbare schade omschreven als *“schade die kan vermeden worden door de activiteit op een andere wijze uit te voeren (bvb. met andere materialen, op een andere plaats,...)”* (Voorstel van decreet houdende wijziging van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, *Parl.St.* VI.Parl. 2001-02, nr. 1, p. 17).

‘Vermijdbare schade’ gaat over schade die de exploitant kan vermijden door het aanpassen van zijn exploitatie of door het nemen van een aantal voorzorgsmaatregelen binnen het perceel waarop de beoogde constructie betrekking heeft. *“Onvermijdbare schade”* is deze die zich naar aanleiding van een bepaalde exploitatie op een bepaalde locatie hoe dan ook zal voordoen, welke aanpassingen men aan het project ook doet en welke maatregelen men ook neemt.

2.2

De Raad merkt vooreerst op dat de verzoekende partij louter verwijst naar de in de omgeving aanwezige natuurelementen (buizerd, wesp, spindief, andere vogelsoorten en vleermuizen), maar geen concrete gegevens aanbrengt waaruit moet blijken hoe deze natuurelementen schade kunnen ondervinden van de aanvraag en waarom deze als *“vermijdbare schade”* kan worden aanzien.

De Raad stelt vast dat de bestreden beslissing (onder meer op bladzijde 19) uitgebreid ingaat op de effecten op de natuur(waarden). Er wordt tevens veelvuldig verwezen naar de “*project-MER-screeningsnota*” en naar “*de natuurstudie/natuurtoets door Antea*” in bijlage, die deel uitmaken van het aanvraagdossier en waarvan de conclusie door de verwerende partij worden bijgetreden. De conclusie luidt dat de impact op avifauna en flora zeer beperkt zal zijn, waarbij significante impact uitgesloten is.

De verzoekende partij betoogt nog dat de genoemde natuurstudie, waarop de verwerende partij zich steunt, gebrekkig is. De inhoud en de conclusies van deze natuurstudie worden doorheen het verzoekschrift betwist. De Raad bespreekt al deze kritieken tesamen.

De verzoekende partij stelt in essentie over de natuurstudie dat:

- Het niet accuraat/ intern tegenstrijdig is omdat het biologisch waardevol karakter van het Plaisiersbos wordt omschreven, maar er in het besluit van de studie geen enkele milderende maatregel werd voorgesteld naar dit bos toe.
- Het bepaalde conclusies trekt (inzake de impact op roofvogels: de buizerd en de wespendif, de andere vogelsoorten en de vleermuizen) op basis van loutere stellingnames of theoretische beschouwingen en zonder wetenschappelijke onderbouwing.

Anders dan de verzoekende partij voorhoudt, is de natuurimpactstudie doordrongen van verwijzingen naar de natuurwaarden van dit bos. Niet alleen wordt beschreven uit welke flora/vegetatie het bos bestaat (op onder meer bladzijde 21 en 22 van de studie) en welke fauna het huisvest (bepaalde vleermuissoorten en bosvogels), daarna wordt ook de impact op deze elementen grondig onderzocht (bladzijde 24, 26-27 en 35-36) en wordt in dat specifieke verband als milderende maatregel gesuggereerd dat er niet mag worden gewerkt in het broedseizoen, en dat de hoogst mogelijke vrije slaghoogte moet worden voorzien, daar hoogtes van 50m-60m nog tot het foerageerbereik van bepaalde relevante vleermuissoorten behoren, hetgeen overigens door tussenkomende partij is meegenomen in de aanvraag door de keuze voor hoge/grote windturbines.

In de natuurstudie worden er dus wel degelijk milderende maatregelen voorgesteld met betrekking tot de fauna die zich (ook) in dit bos ophouden en werd voor de aanwezige flora geoordeeld dat dit niet noodzakelijk was, gelet op de conclusie inzake de tijdelijke en permanente effecten op de vegetatie en biotopen.

Los van het voorgaande, oordeelt de Raad dat het niet is omdat de natuurstudie aanneemt dat het Plaisiersbos volgens de Biologische Waarderingskaart een biologisch zeer waardevol karakter heeft, dat dit ook *automatisch* zou moeten leiden tot het formuleren van milderende maatregelen betreffende dit bos, hetgeen de verzoekende partij ten onrechte lijkt aan te nemen.

Voor wat betreft de overige kritieken, oordeelt de Raad dat deze feitelijke grondslag missen. De natuurstudie baseert zich op wetenschappelijke gegevens. Dit wordt toegelicht doorheen de studie en meer specifiek valt dit af te leiden uit “3. *Methodiek*” op bladzijde 10 van de natuurstudie (raadpleging wetenschappelijke literatuur, waarnemingsdatabanken, studies Natuurpunt, Vlaamse zoogdierenatlas, terreininventarisaties, terreinbezoek, vleermuismonitoring,...) en uit de vele referenties en bijlagen.

De beweringen van de verzoekende partij zijn niet alleen feitelijk onjuist, bovendien toont zij niet aan hoe dit beweerd ‘*gebrek aan wetenschappelijke onderbouwing*’ een invloed heeft gehad op de algehele conclusie van de natuurstudie.

De verzoekende partij toont niet aan noch maakt zij aannemelijk dat de natuurstudie een gebrekkig karakter zou hebben, noch brengt zij tegenbewijs aan in de vorm van een tegenexpertise, waaruit dit gebrekkig karakter zou moeten blijken, noch toont zij aan dat de bestreden beslissing op dit punt berust op onzorgvuldig onderzoek of gebrekkig gemotiveerd is.

2.3

De Raad concludeert dat de project-MER-screeningsnota en de natuurstudie afdoende elementen bevatten op basis waarvan de verwerende partij kon besluiten dat er geen vermijdbare natuurschade zou ontstaan, of minstens dat gebeurlijke vermijdbare natuurschade mits het in acht nemen van een aantal door de natuurstudie geformuleerde aanbevelingen kan worden vermeden zowel in het algemeen als specifiek voor wat betreft het Plaisiersbos.

Uit wat voorafgaat blijkt dat de verwerende partij de natuurtoets op afdoende en zorgvuldige wijze heeft beoordeeld. De verzoekende partij toont niet aan dat de beslissing op dat punt steunt op foutieve feitenvinding of kennelijk onredelijk is gemotiveerd. De verzoekende partij brengt evenmin concrete elementen aan waaruit moet blijken dat er sprake kan zijn van “*vermijdbare schade*” aan de natuurwaarden in de omgeving in het algemeen, en voor wat betreft het Plaisiersbos in het bijzonder, noch waarom gebeurlijke vermijdbare schade door de opgelegde voorwaarden niet zou kunnen worden beperkt.

3.

Artikel 10 Soortenbesluit stelt:

§ 1

Ten aanzien van specimens van beschermde diersoorten zijn de volgende handelingen verboden:

1°het opzettelijk doden;

2°het opzettelijk vangen;

3°het opzettelijk en betekenisvol verstoren, in het bijzonder tijdens de perioden van de voortplanting, de afhankelijkheid van de jongen, de overwintering en tijdens de trek.

Het is verboden de eieren van beschermde diersoorten opzettelijk te vernielen, te beschadigen of te verzamelen.

...”

In tegenstelling tot wat de verzoekende partij opwerpt, blijkt uit het dossier dat wel degelijk is nagegaan of de windturbines de leefwereld van de voorkomende (al dan niet door het Soortenbesluit beschermde) avifauna en vleermuizen betekenisvol kunnen verstoren.

In de natuurstudie werd een oplijsting opgenomen van de vogelsoorten en vleermuizensoorten die in de omgeving van het projectgebied werden waargenomen. Verder worden de tijdelijke en permanente effecten op de vleermuizen en avifauna (ook buizerd en wespendif) uiteengezet.

Voor de buizerd en wespendif werd gesteld dat het mogelijk is dat er een licht negatieve invloed ontstaat, doch dat dit dient te worden gerelativeerd gezien beide roofvogelsoorten sowieso zeer weinig zullen foerageren in de onmiddellijke omgeving van de turbines (<150m) gezien ze afhankelijk zijn van voornamelijk muizen en wespen/bijen als voedsel en de kale akkerpercelen hiervan slechts een zeer lage dichtheid hebben en deze dieren zich in de bossen op lage hoogte bewegen.

Ook de invloed op de habitats van vleermuizen, hun vlieg- en migratieroute,... wordt besproken. Uit de studie blijkt dat voor bepaalde risicosoorten hoogtes van 50-60m nog net tot het foerageerbereik behoren, waardoor er (in theorie) occasioneel in het open gebied foeragerende

soorten tot nabij de turbines zouden kunnen komen, was het niet dat de detectiekans van vleermuizen ter hoogte van de geplande windturbines laag bleek en hiermee door de tussenkommende partij werd rekening gehouden in de aanvraag door de keuze voor hoge/grote windturbines.

In het advies van het agentschap voor Natuur en Bos naar aanleiding van de milieuvergunningaanvraag worden de resultaten van deze studie onderschreven. Het agentschap is dan ook van oordeel dat de impact op avifauna en flora zeer beperkt zal zijn en dat significante impact uitgesloten is. De verwerende partij verwijst in de bestreden beslissing onder meer naar dit standpunt van het agentschap voor Natuur en Bos.

De verzoekende partij formuleert in haar verzoekschrift kritiek op (de vaststellingen uit) de natuurstudie. Hierboven werd echter uiteen gezet dat de beweringen inzake het gebrek aan wetenschappelijke onderbouwing van de verzoekende partij feitelijke grondslag missen. Bovendien toont zij niet aan hoe dit een invloed heeft op de algehele conclusie van de natuurstudie en toont zij het tegendeel van die conclusie niet aan. Zij brengt aldus geen enkele draagkrachtige gegevens bij waaruit blijkt dat de verwerende partij de implicaties op de beschermde vogel- en vleermuissoorten niet afdoende zou hebben beoordeeld.

Gelet op de bewoordingen van de studie en het advies van het agentschap Natuur en Bos kon door verwerende partij worden besloten dat er geen significante impact is op de beschermde soorten. De verzoekende partij brengt evenmin bewijs aan waaruit een betekenisvolle verstoring zou moeten blijken.

4.

Het middelonderdeel wordt verworpen. Gelet op de verwerping van het eerste middelonderdeel, wordt het middel aldus in zijn geheel verworpen.

D. Vierde middel

Standpunt van de partijen

In een vierde middel beroept de verzoekende partij zich op de schending van artikel 4.3.1, §2, 1° in samenlezing met artikel 1.1.4 VCRO, de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: Motiveringswet) en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

1.

De verzoekende partij heeft in haar ongunstig verslag gewezen op tal van implicaties van het project op de aspecten van het concept '*goede ruimtelijke ordening*'. De verwerende partij heeft in de bestreden beslissing hierop niet afdoende of zelfs met onjuiste feitenvinding geantwoord. Derhalve is de bestreden beslissing behept met motiveringsgebrek en een uiting van bijzonder onzorgvuldig bestuur.

1.1

Ten eerste meent de verzoekende partij dat het project niet functioneel inpasbaar is op het bouwperceel, noch in de onmiddellijke omgeving ervan. Dit wordt niet afdoende weerlegd door verwerende partij:

- Voor wat betreft de impact op het Plaisiersbos en de toetsing aan de Omzendbrief verwijst verzoekende partij naar de hoger uiteengezette argumentatie.

- De motivering is feitelijk niet afdoende in zoverre in de beoordeling wordt verwezen naar maatregelen uit de natuurtoets (om aanvaringen met windturbines te voorkomen), maar deze niet (alle) werden opgenomen in het beschikkend gedeelte.
- De verzoekende partij betwist de kwalificatie van de verwerende partij als “*versnipperd landschap*”. Zij verwijst daarbij naar stukken uit de lokalisatienota, een excerpt van het gewestplan en een fotoreportage. Daaruit blijkt dat de bouwplaats is gelegen in een landschappelijke corridor waarin de bebouwing zeer verspreid is en dat ook het gebied aan de overzijde van de E403 niet versnipperd is. Gelet op de ruime afstand tot het gehucht Sijslo en het dorp Ruddervoorde, kon de verwerende partij hier niet naar verwijzen om te stellen dat het om een versnipperd landschap gaat. Ze besluit dat de bestreden beslissing gestoeld is op onzorgvuldige feitenvinding.
- De verzoekende partij stelt ook nog dat er op een aantal in het negatief advies van haarzelf en van het college van burgemeester en schepenen van Zedelgem geformuleerde opmerkingen niet wordt ingegaan, hetgeen volgens haar een onzorgvuldigheid uitmaakt en een motiveringsgebrek impliceert.

1.2

Voor wat betreft de visueel-vormelijke elementen stelt de verzoekende partij dat:

- de verwerende partij niet kon verwijzen naar het versnipperd landschap, gezien dit feitelijk niet correct is;
- de verwerende partij niet kon verwijzen naar het bestaan van een ‘*landschapskamer*’, gezien dit feitelijk niet correct is en het veeleer gaat om een landschappelijke corridor die gekenmerkt wordt door een open karakter;
- de verwerende partij niet kon verwijzen naar de draaisnelheid van de wieken, omdat dit niets te maken heeft met het visueel-vormelijke en omdat hieromtrent geen bijzonder voorwaarde werd opgenomen.
- de stelling van verwerende partij dat de wit-grijze masten, gecombineerd met een groene basis van de turbines, zouden zorgen voor een integratie in het landschap, tegenstrijdig is met de vaststelling dat het zou gaan om een versnipperd landschap. Ook de stelling dat de turbines deels aan het zicht worden onttrokken door de dichte inplanting bij het Plaisiersbos is niet ernstig, gezien zij met hun hoogte van 105 m boven het maaiveld, langs alle kanten zichtbaar zijn.

1.3

Daarnaast stelt de verzoekende partij inzake de hinderaspecten nog wat volgt:

- Zij had in haar ongunstig advies een aantal opmerkingen bij de geluidstudie (waarbij zij voorstelde om de turbines 's nachts bij sterkere winden stil te leggen, en waarbij zij wees op de vreemde locatie van 4 van de 5 meetpunten in Lichtervelde) waarop niet werd geantwoord. Evenmin werd geantwoord op opmerkingen van het college van burgemeester en schepenen te Zedelgem. Om die reden ligt een schending van de motiveringsplicht voor. Daarnaast is het ook weinig zorgvuldig te verwijzen naar een betwiste geluidstudie zonder de opmerkingen te weerleggen. De verwijzing naar mitigerende maatregelen kan dit niet verhelpen gezien ook deze voortkomen uit de betwiste studie.

- De slagschaduwstudie merkt op dat de exploitant zich ertoe verbindt om de nodige mitigerende maatregelen te nemen om een overschrijding van de normen te voorkomen. De remediërende maatregelen worden evenwel niet (concreet) omschreven in de studie noch in de bijzondere vergunningsvoorwaarden, ondanks de opmerking van verzoekende partij in dat verband. Dit is in strijd met de motiverings- en zorgvuldigheidsplicht.
- De bestreden beslissing kent geen enkele onderbouwing of motivering over het gezondheidsaspect, en in het bijzonder niet voor wat betreft het effect van slagschaduw, hoewel er in het negatief advies werd gewaarschuwd dat slagschaduw een effect heeft op de gezondheid.
- De verwerende partij motiveert uiterst dubbelzinnig over de veiligheid: enerzijds verwijst ze naar de originele veiligheidsstudie (waarin geen rekening werd gehouden met het Plaisierbos, dat een speelbos is), anderzijds verwijst ze naar een aanvullende veiligheidsstudie die werd gevoegd bij de milieuvergunningsaanvraag en die geen deel uitmaakt van het bouwdoossier en dus nooit het voorwerp is geweest van een openbaar onderzoek of advies. Tenslotte wordt niet stilgestaan bij feit dat bij gondel/mastbreuk sowieso slachtoffers zullen vallen omwille van de te grote turbines voor de strook van 200 meter, waarbij de constructie zal terechtkomen op de E403 of het speelbos.

2.

De verwerende partij voert aan dat de verzoekende partij een verkeerde (te verregaande) visie heeft op wat de motiveringsplicht inhoudt. Zo is het loutere feit dat er op argumenten van de verzoekende partij niet zou geantwoord zijn, geen schending van de motiveringsplicht. Alle opmerkingen van de bezwaarindieners werden in rekening gebracht. De verwerende partij is niet verplicht deze punt voor punt te behandelen.

Desondanks overloopt zij de opmerkingen van de verzoekende partij punt voor punt.

2.1

Voor wat betreft de functionele inpasbaarheid merkte de verwerende partij op dat de verzoekende partij blijkbaar meent dat de verwerende partij meer voorwaarden voortvloeiende uit de natuurtoets had moeten opleggen, doch niet specificeert welke.

2.2

Aangaande de visueel-vormelijke elementen, argumenteert de verwerende partij als volgt:

- er is wel degelijk sprake van een versnipperd in plaats van een open landschap, hetgeen blijkt uit de aanwezigheid van een bos met hoogstammige bomen en uit een luchtfoto. De beoordeling van de verwerende partij was geenszins kennelijk onredelijk.
- In strijd met de bewering van verzoekende partij, gaat de verwerende partij ook in op de impact op de bewoning in Baliebrugge en op de waterhuishouding.
- De motivering inzake de (goede) integratie in de omgeving (groene schakering) is pertinent en correct. Bovendien stelt de verwerende partij niet dat het bos de windturbines geheel aan het zicht onttrekt, doch wel dat dit ten dele het geval is.

2.3

Voor wat betreft de hinderaspecten, repliceert de verwerende partij als volgt:

- De argumenten in verband met de geluidstudie en de slagschaduwstudie hebben betrekking op de exploitatie. De aanvrager moet aan de normen voldoen en passende maatregelen nemen zodat deze normen kunnen gerespecteerd worden. Dit werd ook opgelegd als voorwaarde. Doet hij dat niet, dan is dat een zaak van handhaving.

Specifiek voor wat betreft geluidstudie bevinden de 5 meetpunten zich allen op 75 tot 300 meter van de bouwplaats.

- De verzoekende partij verwijst naar studies die wijzen op een gezondheidsproblematiek maar legt deze niet voor. De verwerende partij moet dan ook niet aantonen dat er geen gezondheidsproblemen kunnen veroorzaakt worden. Opnieuw kan worden verwezen naar de Vlaremnormen, waaraan de exploitatie zal moeten voldoen.
- De veiligheid werd onderzocht en stelt geen probleem. Het enige reële risico, nl. ijsvorming, wordt besproken en er worden voorwaarden aan gekoppeld. Het loskomen van de wieken is te ver gezocht en de verzoekende partij maakt dit niet aannemelijk.

3.

De tussenkomenende partij stelt dat de bestreden beslissing op zorgvuldige wijze de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening heeft onderzocht en gemotiveerd en voldoende antwoord heeft geboden op de grieven. Zo heeft de verwerende partij op bladzijde 4 en 5 van de bestreden beslissing uitdrukkelijk gerepliceerd op het negatief advies van de verzoekende partij, waarbij zij voor wat betreft de grieven met betrekking tot goede ruimtelijke ordening verwees naar haar toetsing op bladzijde 21.

3.1

Meer concreet voor wat betreft de functionele inpasbaarheid stelt de tussenkomenende partij:

- De verwerende partij heeft in de bestreden beslissing op omstandige wijze aangegeven waarom zij van oordeel is dat de windturbines inpasbaar zijn op de voorgestelde locaties, zowel bij de bespreking van de bezwaren van het openbaar onderzoek, als bij de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening. De motiveringsplicht is dan ook niet geschonden en het onderzoek gebeurde zorgvuldig.
- Voor wat betreft de kritiek inzake het opleggen van bijzondere voorwaarden uit de natuurstudie, kan de verwerende partij in het kader van haar discretionaire bevoegdheid vrij bepalen welke vergunningsvoorwaarden zij oplegt.
- De stelling van de verzoekende partij dat het zou gaan om een niet-versnipperde onmiddellijke omgeving miskent flagrant de aanwezigheid van bestaande feitelijke elementen en structuren, zoals blijkt uit plan 4 van de lokalisatienota. De verwerende partij heeft zich op grond van de stukken van het dossier een duidelijk beeld geschetst van de omgeving en heeft terecht geoordeeld dat de omgeving niet meer als een gaaf landschap kan gezien worden. Bovendien mocht de verwerende partij, in tegenstelling wat verzoekende partij beweert, rekening houden met de woonkernen Baliebrugge, Sijslo en Ruddervoorde, vermits er mag worden rekening gehouden met de ruimere omgeving.
- De verzoekende partij stelt ten onrechte dat er met een aantal opgesomde bezwaren geen rekening gehouden is.

3.2

Met betrekking tot de argumenten van de verzoekende partij inzake de visueel-vormelijke elementen repliceert de tussenkomenende partij:

- De verzoekende partij geeft een eigen interpretatie aan het begrip “*landschapskamer*” zoals het wordt gebruikt in de bestreden beslissing. Zij kan aan de hand van een eigen interpretatie niet aantonen dat het oordeel van de verwerende partij feitelijk onzorgvuldig is.
- De overweging inzake de snelheid van de wieken in de bestreden beslissing betreft een overtollig motief waarmee verwerende partij eens te meer de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening aantoont. De verwerende partij diende geen bijzondere voorwaarden op te nemen, noch kan hieruit een schending van de motiveringsplicht worden afgeleid.
- Voor wat betreft (de voorwaarde inzake) de groene kleur van de basis van de turbines kan niet worden ingezien hoe er sprake is van een tegenstrijdige motivering. De verwerende partij stelt enkel dat dit zorgt voor een maximale integratie met het aanwezige groen (en dus niet met “*de groene landelijke omgeving*”).

3.3

Over de beoordeling van de hinderaspecten, stelt de tussenkomenende partij:

- Er wordt op de grief inzake het stilleggen van de turbines in de nachtelijke uren wel degelijk een antwoord geboden nu uit de geluidstudie volgt dat de turbines ‘s nachts eventueel in gereduceerde mode moeten geëxploiteerd worden om conform de normen te kunnen exploiteren. De verwerende partij herhaalt tevens dat er steeds moet voldaan worden aan de geluidsnormen.
- Voor wat betreft de vermeende atypische aard van de geluidstudie verwijst de tussenkomenende partij naar de verantwoording op bladzijde 4 waarom deze meetpunten werden gekozen. De verzoekende partij maakt niet aannemelijk dat dergelijke studiemethode onredelijk, onzorgvuldig of onjuist is. De verwerende partij kon dan ook volstaan met een verwijzing naar de resultaten van de geluidstudie. Meer algemeen maakt de verzoekende partij niet aannemelijk aan de hand van stukken waarom de geluidstudie niet accuraat of onjuist is.
- Voor de slagschaduwstudie stelt zij dat het niet vereist is dat er uitdrukkelijk wordt aangegeven welke specifieke maatregelen zullen genomen worden in geval van normoverschrijding, en dat daaruit geen motiveringsgebrek kan worden afgeleid.
- De verzoekende partij stelt ten onrechte dat de verwerende partij zich heeft beperkt tot het louter opnoemen van het gezondheidsaspect.
- De bewering dat de motivering inzake het veiligheidsaspect dubbelzinnig is omdat er enerzijds wordt verwezen naar de initiële veiligheidsstudie (waarin zeggend geen rekening werd gehouden met het Plaisiersbos) en anderzijds naar de aanvullende veiligheidsstudie, is onterecht. Niet alleen werd in de aanvraag wel degelijk rekening gehouden met de aanwezigheid van dit bos, tevens is het zo dat de aanvullende studie(s) net werden gevoerd om twijfels weg te nemen (onder meer als antwoord op het advies van de gemeente Zedelgem naar aanleiding van de stedenbouwkundige vergunning en op het argument van Natuurpunt naar aanleiding van de milieuvergunning). De beide aanvullende veiligheidsstudies van SGS van 10 november 2015 en 19 april 2016 bevestigen, voor

zoveel als nodig, de initieel bij de aanvraag gevoegde veiligheidsstudie waarin werd gesteld dat de windturbines geen onaanvaardbaar veiligheidsrisico veroorzaken. De studie wordt trouwens niet inhoudelijk bekritiseerd door de verzoekende partij, noch brengt zij een eigen studie aan. Deze latere aanvullingen op de veiligheidsstudie zijn geen aanpassingen of essentiële wijzigingen van het oorspronkelijk aanvraagdossier maar geven louter bijkomende informatie over bezwaren en grieven die aan bod zijn gekomen. Zij kunnen te allen tijde worden toegevoegd aan het dossier zonder aan een nieuw openbaar onderzoek te moeten onderworpen worden. De verwerende partij mocht terecht verwijzen naar de veiligheidsstudie en de positieve evaluatie in de milieuvergunningsaanvraag, met inbegrip van de aanvullende studies die in het kader van deze milieuvergunningsaanvraag aan het dossier werden toegevoegd.

4.

4.1

In haar wederantwoordnota verduidelijkt de verzoekende partij dat zij de Raad niet verzoekt om een beoordeling van de goede ruimtelijke ordening doch dat zij erop wijst dat de verwerende partij in de motivering van de toets aan de goede ruimtelijke ordening geen draagkrachtige en afdoende overwegingen heeft opgenomen. Daardoor is zij weinig zorgvuldig en niet correct geweest in haar beoordeling. Het loutere feit dat er wordt gerepliceerd op het negatief advies brengt niet met zich mee dat het om een *afdoende* motivering gaat.

4.2

Voor wat betreft het al dan niet versnipperd karakter van de omgeving stelt de verzoekende partij dat de aanwezigheid van de autosnelweg E403 geenszins zorgt voor een versnipperd karakter van het landschap en dat de luchtfoto die wordt aangewend door de tussenkomende partij een vertekend beeld geeft.

De aanvullende veiligheidsstudies mochten niet meer worden toegevoegd aan het dossier omdat de aanvullende veiligheidsstudie over het Plaisiersbos een stuk is dat *“essentieel is voor een volledige en correcte inschatting van de aan de exploitatie verbonden nadelen en risico’s”*.

5.

5.1

De tussenkomende partij stelt in haar laatste schriftelijke uiteenzetting voor wat betreft het aspect *‘gezondheid’* dat het niet wetenschappelijk bewezen is dat de aanwezigheid van windturbines, voor zover zij worden geëxploiteerd met inachtneming van de in Vlarem II opgenomen sectorale normen, aanleiding kunnen geven tot gezondheidsproblemen. Dit wordt ook op geen enkele wijze aannemelijk gemaakt door de verzoekende partij.

5.2

Voor wat betreft het aspect veiligheid en meer bepaald de bijgebrachte veiligheidsstudies, stelt de tussenkomende partij dat de verzoekende partij geen belang heeft bij dit middelonderdeel omdat zij geen inhoudelijke kritiek levert op de studies en evenmin de beoordeling daaromtrent in de bestreden beslissing tegenspreekt.

De verzoekende partij poneert louter dat de aanvullende veiligheidsstudie van 10 november 2015 essentieel zou zijn maar laat na aan te tonen dat de studie het voorwerp van de aanvraag heeft gewijzigd.

Beoordeling door de Raad

1.

Het behoort tot de taak en de bevoegdheid van het vergunningverlenende bestuursorgaan om overeenkomstig artikel 4.3.1, § 2, eerste lid, 1° en 2° VCRO op concrete wijze te onderzoeken of een aanvraag beantwoordt aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening, waarbij zij de noodzakelijke of relevante aspecten van de goede ruimtelijke ordening bij haar beoordeling dient te betrekken en dient rekening te houden met de in de omgeving bestaande toestand.

De Raad kan zijn beoordeling van de eisen van de goede ruimtelijke ordening niet in de plaats stellen van die van de bevoegde overheid. In de uitoefening van het hem opgedragen wettigheidscontrole is hij enkel bevoegd om na te gaan of de administratieve overheid de haar ter zake toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend, met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

Het vergunningverlenend bestuursorgaan kan zich, voor wat betreft de verenigbaarheid van de windturbines met de goede ruimtelijke ordening, richten naar het aangereikte afwegingskader van de omzendbrief RO/2014/02 van 25 april 2014 dat als toetsingskader kan gelden bij het onderzoek voor aanvragen voor de bouw en de exploitatie van windturbines. Dit neemt niet weg dat het vergunningverlenend bestuursorgaan het aangevraagde nog steeds aan een concrete beoordeling moet onderwerpen. De verwerende partij mag zich bij de toetsing aan de goede ruimtelijke ordening dan ook niet beperken tot een loutere formalistische toetsing aan de omzendbrief.

Het is aan de verzoekende partij die de goede ruimtelijke ordening van het project betwist om aan te tonen dat het vergunningverlenend bestuursorgaan hetzij foutief, hetzij op kennelijk onredelijke wijze tot de conclusie kwam dat het aangevraagde project verenigbaar is met een goede ruimtelijke ordening.

Wanneer er door de verwerende partij andersluidend wordt geoordeeld dan het uitgebrachte advies van de verzoekende partij, of, indien tijdens de procedure bezwaren zijn geformuleerd aangaande een relevant en te beoordelen aspect van de goede ruimtelijke ordening, geldt in principe dat het vergunningverlenend bestuursorgaan haar beslissing op dat punt des te zorgvuldiger dient te motiveren. Dit impliceert evenwel niet dat de verwerende partij, alle verstekte adviezen of bezwaren punt na punt moet beantwoorden of weerleggen.

2.

2.1

Bij het onderzoek naar de functionele inpasbaarheid moet nagegaan worden of de functie van het gebouw past in de omgeving. De verwerende partij dient hierbij rekening te houden met de bestaande omgeving en de reeds bestaande en geplande functies.

2.1.1

Voor wat betreft de impact op het Plaisiersbos, verwijst verzoekende partij naar haar kritiek op de vermeend inaccurate natuurstudie. De Raad verwierp dit reeds hoger bij de beoordeling van het derde middel en oordeelde dat de verwerende partij het Plaisiersbos en diens natuurwaarden voldoende in rekening heeft gebracht. In weerwil van wat de verzoekende partij beweert, werden de milderende maatregelen die in de natuurstudie werden gesuggereerd, wel als voorwaarde of aanbeveling opgenomen in de bestreden beslissing.

De kritiek dat de natuurstudie, en bij uitbreiding de bestreden beslissing, strijdig is met de Omzendbrief omwille van de inplanting nabij het Plaisiersbos wordt niet bijgetreden.

De Omzendbrief stelt in dat verband:

“...Concreet betekent dat laatste afwegingselement dat de oprichting van windturbines of een windturbinepark in het buitengebied wel kan in of nabij een bos en nabij een natuurgebied met eerder beperkte natuurwaarde, maar in principe moet worden vermeden in gebieden met een (potentieel) belang voor speciale beschermingszones...”

Klaarblijkelijk hebben de verzoekende en de verwerende partij een andere mening wat betreft de interpretatie van de Omzendbrief, waarbij de verzoekende partij ervan uitgaat dat de Omzendbrief windturbines niet aanvaardt nabij een waardevol natuurgebied, terwijl de verwerende partij van mening is dat dit kan worden aanvaard, zolang er maar geen sprake is van een gebied met een belang voor speciale beschermingszones, en zolang de essentiële structuur en functie van dat gebied (hier: Plaisiersbos) niet wordt aangetast, hetgeen volgens de verwerende partij niet het geval is. De verzoekende partij toont - in het licht van de tekst zelf van de Omzendbrief en de appreciatiebevoegdheid van de verwerende partij in het kader van de goede ruimtelijke ordening - geenszins aan dat diens interpretatie en beoordeling kennelijk onredelijk is. Zoals reeds gesteld heeft de Omzendbrief bovendien geen verordenend karakter.

Het oordeel van de verwerende partij dat er geen functionele onverenigbaarheid is met het nabijgelegen natuurgebied, en waarbij gesteund wordt op de conclusies uit de natuurtoets en het advies van het agentschap Natuur en Bos, is bovendien niet foutief, noch kennelijk onredelijk, minstens wordt dit door de verzoekende partij niet aangetoond.

2.1.2

De verwerende partij overweegt in de bestreden beslissing dat er slechts beperkt sprake is van aantasting van het reeds versnipperde landschap. Zij omschrijft dit verder als volgt: *“de omgeving is landschappelijk versnipperd, en dit vooral door de hier markant aanwezige autosnelweg met open afrittenstructuur en autosnelwegbruggen maar ook door de versnipperde bebouwing en de nabijheid van verschillende kernen en gehuchten...er is hier geen sprake van een open en weids landschap”*.

De verzoekende partij betwist dit versnipperd karakter en poneert een tegengestelde visie. Wat als *“versnipperd”* kan aanzien worden, laat evenwel ruimte voor interpretatie. De Raad nam kennis van de door de verzoekende partij aangebrachte stukken, doch oordeelt dat er in redelijkheid niet kan worden gesteld dat de verwerende partij de omgevingskenmerken foutief heeft beoordeeld. De verwerende partij oordeelt niet kennelijk onredelijk, in zoverre zij stelt dat het aangevraagde, mede gelet op het feit dat het landschap reeds versnipperd was, zowel functioneel als visueel-vormelijk inpasbaar is in de omgeving. De verzoekende partij toont het tegendeel alleszins niet aan.

2.1.3

De verzoekende partij kan niet worden bijgetreden waar zij stelt dat het louter gegeven dat een aantal opmerkingen uit haar negatief advies onbeantwoord zijn gebleven, aanleiding geeft tot een schending van de motiverings- of zorgvuldigheidsplicht. Nog los van de vaststelling dat deze niet alle te maken hebben met de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening, kan van de verwerende partij niet worden verwacht dat zij iedere opmerking punt voor punt weerlegt. Uit de bestreden beslissing moet wel duidelijk blijken op welke overwegingen de verwerende partij zich heeft gesteund om de stedenbouwkundige vergunning al dan niet te verlenen, gelet op de relevante opmerkingen uit adviezen en bezwaren.

Bovendien stelt de Raad vast dat de door de verzoekende partij geformuleerde opmerkingen wel degelijk beantwoord worden, hetzij onder het punt *“de goede ruimtelijke ordening”* hetzij onder het punt *“evaluatie van de bezwaren”*.

Voor wat betreft het bezwaar in verband met de niet-naleving van de beleidslijnen van het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen en het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Oostkamp (onder meer inzake de parameter van het hoog aantal gehinderden) kan worden verwezen naar het antwoord van de verwerende partij (*“De ruimtelijke structuurplannen hebben geen verordenende kracht en zij vormen geen beoordelingsgrond voor de werken en handelingen die onderworpen zijn aan een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning. Zij zijn immers beleidsplannen en geen bestemmingsplannen.”*) en naar de beoordeling van het zesde middel.

Ook de impact op de woonkern Baliebrugge werd onderzocht. Zo overweegt de bestreden beslissing: *“De geluidsimpact van de windturbines op de bewoning in Baliebrugge zal aan de geldende normen voldoen. Zie ook de milieuvergunning. Er wordt hiervoor een vergunningsvoorwaarde opgenomen”*.

De kritiek inzake de impact op de lokale waterhuishouding waarbij er geen rekening zou worden gehouden met de bestaande drainage van landbouwgronden werd evenzeer weerlegd in de bestreden beslissing: *“Bestaande drainagebuizen dienen uiteraard te worden behouden of er dient door de bouwheer een volwaardig alternatief te worden gerealiseerd. Dit wordt als vergunningsvoorwaarde opgenomen.”*

Voor wat betreft de kritiek van de verzoekende partij dat er niet wordt gespecificeerd hoe er wordt gebundeld met andere verticale structuren, oordeelt de Raad dat dit niet vereist is. De verwerende partij toont immers genoegzaam aan dat zij het principe van bundeling zorgvuldig heeft beoordeeld (cf. infra randnummer 2.7.3).

2.2

De verzoekende partij wijst tevens op afwijkende standpunten uit haar negatief advies inzake de visueel-vormelijke aspecten.

De Raad stelt vast dat het middelonderdeel zo is opgesteld dat de verzoekende partij de motivering van de verwerende partij weergeeft, en daarbij over ieder motief het omgekeerde beweert of stelt dat de motieven niet pertinent zijn.

Zo spreekt de verwerende partij van een *“landschapskamer”*, waarbij de verzoekende partij stelt dat dit eerder *“een corridor is gekenmerkt door een open karakter”*, haalt de verwerende partij aan dat traag draaiende turbines als statiger en minder storend worden ervaren waarop de verzoekende partij stelt dat dit geen invloed heeft op het *“feit”* dat windturbines een storende factor zijn in het open landschap, en betwist zij de stelling van de verwerende partij dat windturbines in een wit-grijze en groene kleur voor een betere integratie in het landschap zouden zorgen en meent zij daaruit zelfs een tegenstrijdigheid te ontwaren met het oordeel van verwerende partij dat het om een versnipperd landschap gaat.

Het louter gegeven dat de verzoekende partij er een andere mening op nahoudt dan de verwerende partij, maakt diens beoordeling niet foutief noch kennelijk onredelijk.

Hoewel zij dit in haar wederantwoordnota ten stelligste ontkent, lijkt de verzoekende partij met dit middel van de Raad een nieuw oordeel over de verenigbaarheid van het aangevraagde met de goede ruimtelijke ordening te willen ontlokken. De Raad kan zich echter niet in de plaats stellen van het vergunningverlenend bestuursorgaan en de beoordeling van de verenigbaarheid met de

goede ruimtelijke ordening van het aangevraagde overdoen. De Raad stelt vast dat de verwerende partij op pertinente en niet-tegenstrijdige motieven steunt inzake het visueel-vormelijk aspect. De verzoekende partij slaagt er niet in op gefundeerde wijze aan te tonen dat het vergunningverlenend bestuursorgaan de overeenstemming van het aangevraagde project met een goede ruimtelijke ordening, en in het bijzonder inzake de visueel-vormelijk aspecten, foutief of op kennelijk onredelijke wijze heeft uitgevoerd. Er kan uit de bestreden beslissing tevens voldoende duidelijk worden afgeleid waarom het oordeel van de verzoekende partij niet werd gevolgd.

2.4

Ook voor wat betreft de hinderaspecten, meent de verzoekende partij dat uit de bestreden beslissing niet blijkt dat de verwerende partij rekening heeft gehouden met de opmerkingen van de verzoekende partij.

2.4.1

De verzoekende partij stelt dat de beoordeling van het hinderaspect geluid onzorgvuldig en gebrekkig gemotiveerd is, waar er niet werd ingegaan op haar opmerkingen.

Zij is in essentie van mening dat deze beoordeling gesteund is op een onvolledige en incorrecte geluidstudie, hetgeen werd opgeworpen in bezwaren maar niet werd weerlegd. Zij formuleert een aantal opmerkingen over deze studie, doch bewijst niet, noch in haar advies, noch naar aanleiding van onderhavige procedure dat de conclusies van de geluidstudie foutief zijn. De verzoekende partij slaagt er aldus niet in om aan te tonen dat de beoordeling van de geluidshinder door de verwerende partij op basis van voormelde studie kennelijk onredelijk of onzorgvuldig is.

De verwerende partij stelt concreet in verband met het aspect geluid:

“Uit de akoestische studie blijkt dat het naleven van de VLAREM-normen haalbaar is. in de milieuvergunning werden de nodige vergunningsvoorwaarden hiertoe opgenomen”.

(...)

Geluid

- *Groot- en middenschalige windturbines kunnen een bron zijn van geluidshinder. Het geluid van een windturbine, ook wel het brongeluid genoemd, is eigenlijk een samengesteld geluid dat niet ontstaat op één plaats. Enerzijds is er het geluid veroorzaakt door de bewegende delen in de gondel en anderzijds wordt het geluid geproduceerd door de draaiende wieken. De geluidsproductie van de huidige windturbines ligt, door allerlei technische verbeteringen al een heel stuk lager dan deze bij oudere windturbines.*

Algemeen wordt aangenomen dat op een afstand van 250m tot 300m van de turbine er vrijwel geen hinder optreedt. Overdag en 's avonds gaat het geluid, geproduceerd door de windturbines, op in het achtergrondgeluid van verkeer. Ook wanneer het waait wordt het geluid van de windturbine overstemd door omgevingslawaaï. Het geluid van de draaiende rotorbladen is vooral hoorbaar 's nachts en bij lage windsterkte.

De zone wordt daarbij gekenmerkt door de aanwezigheid van een achtergrondgeluidsniveau door de autosnelweg E403. Voor deze aanvraag werden metingen van het achtergrondgeluid uitgevoerd op een aantal meetpunten thv de dichtstbijgelegen en meest kritische woningen ten opzichte van de toekomstige windturbines.

De omzendbrief EME/2006/01 stelt dat wanneer de dichtstbijzijnde vreemde woning of het dichtstbijzijnde woongebied zich bevinden op een afstand van meer dan 250m van de windturbinemast, er mag van uitgegaan worden dat de hinder veroorzaakt door de windturbine/het windturbinepark tot een aanvaardbaar niveau beperkt kan worden. Deze werd echter aangepast i.k.v. de nieuwe sectorale milieuvoorwaarden waardoor de

geluidsnormen nu ook gelden buiten de afstand van 250m t.o.v. woningen. Bovendien werd een nieuwe omzendbrief R0/2014/02 opgemaakt die integraal verwijst naar de VLAREM wetgeving mbt de geluidsnormering.

De berekeningen van de geluidsimpact zijn gebaseerd op de nieuwe sectorale milieuvorwaarden die goedgekeurd werden door de Vlaamse Regering op 23 december 2011. Het toegestane immissiegeluid aan de woning is afhankelijk van de gebiedsbestemming (volgens het gewestplan) waarin de woning gelegen is.

Op basis van de verstrekte gegevens is er overdag en 's avonds geen overschrijding van de normen. 's Nachts zal er eventueel in gereduceerde mode moeten geëxploiteerd worden.

Voor verder gedetailleerd onderzoek en evaluatie van het aspect geluidshinder dient verwezen te worden naar de milieuvergunning die werd verleend en waarin mitigerende maatregelen werden opgelegd.

Het project dient steeds te voldoen aan de voorwaarden inzake geluid gesteld in de omzendbrief R0/2014/02 en de sectorale milieuvorwaarden (VLAREM).

(...)

Er werd een geluidsstudie uitgevoerd (door Acoustical Engineering) en bij de lokalisatienota gevoegd. Uit deze studie blijkt dat er door het hoog oorspronkelijk omgevingsgeluid (vooral veroorzaakt door de autosnelweg) overdag en 's avonds geen overschrijding zal zijn van de normen. 's Nachts zal eventueel in gereduceerde mode moeten geëxploiteerd worden om conform de normen te kunnen uitbaten. Voor verder gedetailleerd onderzoek en evaluatie van het aspect geluidshinder dient verwezen te worden naar de milieuvergunning die werd verleend en waarin mitigerende maatregelen werden opgelegd.

Het project dient steeds te voldoen aan de voorwaarden inzake geluid gesteld in de omzendbrief R0/2014/02 en de sectorale milieuvorwaarden (VLAREM)".

(...)

Voorwaarden vanuit Ruimte Vlaanderen: alle preventieve en technische maatregelen moeten genomen worden zodat eventuele slagschaduwshinder en geluidshinder onder de vigerende normen blijft.

De verwerende partij treedt de bevindingen van de geluidstudie bij, waarmee zij te kennen geeft dat deze bevindingen correct en deugdelijk zijn en dat zij de opmerkingen van de verzoekende partij hieromtrent niet volgt. Uit de motivering blijkt dat zij zich een afdoende beeld heeft kunnen vormen van het geluidaspect en heeft geoordeeld dat er geen onaanvaardbare hinder zal zijn. De verzoekende partij brengt geen enkel element naar voor waaruit moet blijken dat de geluidshinder dermate onaanvaardbaar is dat het aangevraagde niet inpasbaar is in het kader van de goede ruimtelijke ordening.

2.4.2

De verzoekende partij stelt dat de slagschaduwstudie aangeeft dat er mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn om aan de Vlareem-norm te kunnen voldoen, maar dat deze niet worden geconcretiseerd in de studie noch in de bestreden beslissing.

De bestreden beslissing stelt hieromtrent:

Uit de (..) slagschaduwstudie blijkt dat het naleven van de VLAREM-normen haalbaar is. In de milieuvergunning werden de nodige vergunningsvoorwaarden hiertoe opgenomen

(...)

Slagschaduw & visuele hinder

- *Wanneer de zon schijnt werpt de rotor van een windturbine een bewegende slagschaduw. Dit stroboscopische effect kan hinderlijk zijn voor omliggende kantoren en woningen.*

De omzendbrief EME/2006/01 stelt dat een slagschaduw van 30 uur per jaar binnen een bewoonde woning aanvaardbaar wordt geacht. De norm voor slagschaduw werd i.k.v. de nieuwe sectorale milieuvorwaarden verlaagd naar maximaal 8uur per jaar en maximaal 30 minuten per dag.

Indien het slagschaduweffect hoger ligt, dient onderzocht te worden in hoeverre remediërende maatregelen kunnen worden genomen (bijvoorbeeld aangepaste zonwering, coating op de ramen,...),

In de lokalisatienota werd een studie gevoegd over de slagschaduw. Voor de berekening werd gebruik gemaakt van de daarvoor geëigende software. Voor een aantal woningen ligt de verwachte slagschaduw hoger dan de normen.

Het project dient steeds te voldoen aan de voorwaarden inzake slagschaduw gesteld in de omzendbrief R0/2014/02 en de sectorale milieuvorwaarden (VLAREM).

Voor verder gedetailleerd onderzoek en evaluatie van het aspect slagschaduw dient verwezen te worden naar de procedure in het kader van de milieuvergunning.

(...)

- Er is aangetoond dat (de slagschaduw veroorzaakt door) windturbines geen aantoonbare impact hebben op de groei van gewassen.*

(...)

Er werd ook een uitgebreide slagschaduwstudie uitgevoerd (door SGS) en bij de lokalisatienota gevoegd.

Uit deze studie blijkt dat voor een aantal woningen de te verwachten slagschaduw hoger ligt dan de normen. De exploitant is bereid de nodige remediërende maatregelen te nemen zodat kan geëxploiteerd worden met respect voor de vigerende slagschaduwnormen. De naleving ervan wordt als vergunningsvoorwaarde Opgenomen.

(...)

Voorwaarden vanuit Ruimte Vlaanderen: alle preventieve en technische maatregelen moeten genomen worden zodat eventuele slagschaduw hinder en geluidshinder onder de vigerende normen blijft.

De verwerende partij heeft het betrokken hinderaspect op grond van deze studie en de bezwaren geëvalueerd, de conclusies van deze studie tot de hare gemaakt, en heeft daarop *in casu* geoordeeld dat het naleven van de Vlare-normen haalbaar is, mits inachtneming van voorwaarden, die ook reeds in de milieuvergunning werden opgelegd en als plicht gelden voor de exploitant. De verzoekende partij toont niet aan dat deze beoordeling kennelijk onredelijk of foutief is. Het louter feit dat uit voormelde studie blijkt dat er een overschrijding van de normen kan plaatsvinden, en dat de naleving van de normen niet “*ten allen tijde kan gegarandeerd worden*”, noopt de verwerende partij in het kader van haar appreciatiebevoegdheid niet tot de conclusie dat er sprake moet zijn van *onaanvaardbare* hinder, waardoor het afleveren van de vergunning niet zou stroken met de goede ruimtelijke ordening. Het naleven van de slagschaduwnormen houdt immers een resultaatsverbintenis in voor de aanvrager. De vermelde Vlare-regelgeving, waarvan de naleving als vergunningsvoorwaarde is opgelegd, is verordenend en voldoende precies en biedt bijgevolg voldoende waarborgen dat de mogelijke hinderaspecten worden vermeden of verholpen. Bovendien verwijst de bestreden beslissing ook naar de project-MER-screeningsnota die bij de aanvraag gevoegd werd, waarbij wordt besloten dat de milieueffecten inzake licht en stralingen van de aanvraag niet aanzienlijk zijn. Deze project-MER-screeningsnota werd beoordeeld en bevestigd door de verwerende partij. Het stelt voor wat betreft de slagschaduw het volgende:

Tijdens de exploitatie kan er slagschaduw ontstaan door het wisselende tegenhouden en doorlaten van direct zonlicht doorheen de rotor van een werkende windturbine. In de bijgevoegde slagschaduwstudie (lokalisatienota bijlage 3) werden de verwachte slagschaduwperiodes berekend nabij slagschaduwgevoelige objecten. De exploitant

verbindt zich ertoe, door het nemen van mitigerende maatregelen, om de sectorale voorwaarden te respecteren.

Het feit dat de concrete mitigerende maatregel nog niet werd vastgelegd (de verwerende partij geeft wel reeds een aanzet) belet aldus niet dat de verwerende partij met voldoende van kennis van zaken kon oordelen dat de slagschaduw hinder beperkt is of kan worden tot het normaal draagbare.

2.5

De verzoekende partij stelt dat er geen enkele motivering is omtrent gezondheid, doch dat het aspect louter formeel wordt genoemd.

Anders dan de verzoekende partij voorhoudt, bevat de bestreden beslissing wel degelijk een antwoord op het bezwaar inzake gezondheid, meer bepaald op bladzijde 20 van de bestreden beslissing. Bovendien dient de verwerende partij enkel de relevante aspecten van de goede ruimtelijke ordening bij haar beoordeling te betrekken. Indien zij oordeelt dat dit aspect minder relevant is (wegens de weinig waarschijnlijke invloed op de gezondheid volgens bij naam genoemde studies), dient zij hieromtrent niet uitgebreid te motiveren, en hoeft zij niet puntsgewijs te antwoorden op een loutere (niet onderbouwde) stelling van de verzoekende partij, die zich beperkt te verwijzen naar niet nader genoemde “studies” inzake het nefast effect van slagschaduw.

2.6

Inzake het veiligheidsaspect luidt de motivering in de bestreden beslissing:

“..."

Uit de veiligheidsstudie blijkt dat zowel het plaatsgebonden risico, het groepsrisico en het indirect risico aanvaardbaar wordt geacht.

(...)

- Moderne gecertificeerde windturbines zijn veilig. Toch bestaan er risico's waarmee rekening gehouden moet worden bij de inplanting. Enerzijds is er de mogelijkheid dat de mast, de gondel, een wiek of een onderdeel van de turbine faalt, en anderzijds bestaat er het risico van ijsworp. Voor een windturbine die representatief is voor de meeste grootschalige windturbines die momenteel geplaatst worden blijkt dat de risico's in elk geval aanvaardbaar zijn bij afstanden van ongeveer 150m tot gebieden met woonfunctie. De veiligheidsstudie die deel uitmaakt van het aanvraagformulier toont aan dat er geen onaanvaardbaar risico is. Dit wordt omstandiger toegelicht in de milieuvergunning.*
- Ook ten opzichte van de recreanten in het Plaisiersbos is het veiligheidsrisico beperkt en aanvaardbaar. Dit blijkt eens te meer uit de bijkomende studie die in het kader van de milieuvergunningsaanvraag werd opgemaakt waarin de impact op het speelbos in het Plaisiersbos onderzocht werd en waaruit blijkt dat het veiligheidsrisico aanvaardbaar geacht wordt. Ik verwijs hiervoor naar de milieuvergunning. Het recreatief gebruik van dit bos en de landelijke wegen in de omgeving zal niet worden beperkt door de oprichting van deze windturbines.*

(...)

Veiligheid

- Moderne gecertificeerde windturbines zijn veilig. Toch bestaan er risico's waarmee rekening gehouden moet worden bij de inplanting. Enerzijds is er de mogelijkheid dat de mast, de gondel, een wiek of een onderdeel van de turbine faalt, en anderzijds bestaat er het risico van ijsworp. Voor een windturbine die representatief is voor de meeste grootschalige windturbines die momenteel geplaatst worden blijkt dat de risico's*

in elk geval aanvaardbaar zijn bij afstanden van ongeveer 150m tot gebieden met woonfunctie.

Wiekoverdraai over de weg dient ten allen tijde vermeden te worden. Dit kan eventueel door bij bepaalde windrichtingen de wieken stil te leggen of door het verder plaatsen van de windmolens ten opzichte van de openbare weg.

De veiligheid heeft te maken met de exploitatie op zich van de windturbines en is dus niet van stedenbouwkundige aard. Voor verder gedetailleerd onderzoek en evaluatie van het aspect veiligheid (mbt rotorbreuk, wiekprojectie, mastbreuk, ijsvorming, ijsafwerping,...) dient verwezen te worden naar de procedure in het kader van de milieuvergunningsaanvraag.

- *Bijkomende impact op de verkeersveiligheid, door de aanwezigheid van windturbines naast de snelweg, is niet of nauwelijks aanwezig. Er zijn een aantal factoren aanwijsbaar die een beperkte impact op het verkeer kunnen hebben (lichtflitsen, rukwinden, schrik-effecten) maar deze geven geen aanleiding om van een extra risico voor het verkeer te spreken.*

Gezien de grote zichtbaarheid van de windturbines kunnen autobestuurders eventuele hinder al van op afstand inschatten, er bestaat geen gevaar voor afleiding en na verloop van tijd ontstaat 'gewenning' aan het gewijzigde landschapsbeeld ter hoogte van het windturbinepark.

De verzoekende partij meent dat de verwerende partij niet kon verwijzen naar de veiligheidsstudie zoals opgenomen in de bouwaanvraag omdat deze studie onjuist zou zijn waar gesteld wordt dat er binnen de 46 meter geen externe personen permanent voorkomen. De verzoekende partij stelt dat bepaalde personen zich van “zonsopgang tot ondergang” in het speelbos bevinden (bijvoorbeeld leden van de Chiro). Niet alleen laat de verzoekende partij na om aan te tonen hoe dit een invloed heeft op het oordeel van de verwerende partij dat de veiligheidsrisico's niet onaanvaardbaar zijn, bovendien is dit weinig ernstig. De aanwezigheid van bepaalde groepen in het bos is niet “permanent” in de spraakgebruikelijke betekenis van het woord.

Ondanks het feit dat de veiligheidsstudie reeds aantoonde dat er geen onaanvaardbaar veiligheidsrisico is, werd in het kader van de milieuvergunning een bijkomende studie gemaakt, die verder inzoomt op de bezoekers van het Plaisiersbos.

Noch de VCRO noch de uitvoeringsbesluiten ervan verzetten er zich tegen dat een aanvrager lopende de aanvraag aanvullende gegevens en informatie ter beschikking stelt van de vergunningverlenende overheid en dit ter verduidelijking van reeds ingediende stukken en in antwoord op of als reactie op een negatief advies of bezwaar. Deze mogelijkheden gelden uiteraard niet voor stukken die essentieel zijn voor een volledige en correcte inschatting van de aanvraag of om gebeurlijke leemten in het aanvraagdossier te verhelpen

Het komt aan de verzoekende partij toe om aan te tonen dat de substantiële pleegvorm van het openbaar onderzoek wordt miskend omdat er na afloop nog essentiële wijzigingen of aanvullingen aan de aanvraag worden aangebracht die niet aan de formaliteit van het openbaar onderzoek werden onderworpen.

De verzoekende partij maakt in casu evenwel niet aannemelijk dat een essentiële wijziging van de aanvraag of essentiële aanvullingen voorliggen, die een beslissende invloed hebben gehad op de beoordeling door de verwerende partij. De bestreden beslissing stelt immers dat uit de aanvullende veiligheidsstudie eens te meer blijkt dat de veiligheidsrisico's beperkt en aanvaardbaar zijn ook voor het Plaisiersbos. De verzoekende partij richt zich aldus tegen een overtollig motief, nu duidelijk blijkt dat de verwerende partij de veiligheid reeds positief had beoordeeld zonder deze aanvullende studie, maar dat zij enkel ten overvloede deze aanvullende studie die een bevestiging vormt van de oorspronkelijke studie, opnam in haar motivering.

Het niet-essentieel karakter van de aanvulling blijkt overigens eens te meer uit het feit dat de bestreden beslissing expliciet overweegt dat de veiligheid van de windturbines naar haar mening geen stedenbouwkundig aspect betreft dat zij in het kader van de vergunningsaanvraag dient te beoordelen, doch zulks klaarblijkelijk voor de goede orde toch doet.

Tot slot is er nog de kritiek dat de verwerende partij niet heeft geantwoord op een door de verzoekende partij aangevoerd veiligheidsrisico bij gondel/mastbreuk. Opnieuw dient er te worden benadrukt dat de verwerende partij niet verplicht is om expliciet op alle bezwaren of opmerkingen te antwoorden. Uit de motivering blijkt dat de verschillende risico's (plaatsgebonden risico, het groepsrisico en indirect risico) aanvaardbaar worden geacht. Er wordt door de verwerende partij verwezen naar de veiligheidsstudie, waarvan de conclusies door de verzoekende partij niet concreet worden weerlegd of tegengesproken aan de hand van deugdelijke bewijselementen.

2.7

In het kader van de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening heeft de verwerende partij zich laten leiden door de principes zoals uiteengezet in de Omzendbrief. De verzoekende partij meent dat er op ongerechtvaardigde en niet (afdoende) gemotiveerde wijze werd afgeweken van deze principes.

2.7.1

In de Omzendbrief wordt uiteengezet dat de voorkeur uitgaat naar de inplanting van clusters met minimum drie windturbines.

Anders dan de verzoekende partij aanvoert, antwoordt de verwerende partij niet louter dat twee windturbines “ruimtelijk aanvaardbaar” zijn:

“ ...

Volgens de omzendbrief RO/2014/02 wordt vanaf drie windturbines van een cluster gesproken. In voorliggende aanvraag worden twee windturbines voorzien. Toch is de aanvraag ruimtelijk aanvaardbaar. In de lokalisatienota wordt immers aangegeven hoe het project de betreffende projectzone maximaal benut, rekening houdend met de ruimtelijke en landschappelijke mogelijkheden, met de technische randvoorwaarden en de milieuvoorwaarden. De realisatie van een derde windturbine is hier niet mogelijk.

...”

Uit de motieven van de bestreden beslissing blijkt uitdrukkelijk waarom in het voorliggend dossier wordt afgeweken van dit principe en waarom de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor twee windturbines. Hiermee wordt tevens een afdoende antwoord geformuleerd op de opmerking dienaangaande van de verzoekende partij in haar advies. Deze beoordeling is niet kennelijk onredelijk, gelet op hetgeen wordt gesteld in de lokalisatienota op bladzijde 20-21 in verband met onder meer windafvang en te korte afstanden. De verzoekende partij toont overigens niet aan dat de argumenten waarom er slechts twee windturbines mogelijk zijn, foutief of kennelijk onredelijk zijn en verduidelijkt in het geheel niet in welke mate het vergunnen van twee, in plaats van drie windturbines, tot een schending van de goede ruimtelijke ordening zou kunnen leiden. Zij komt met haar kritiek niet verder dan het uiten van een louter tegengestelde visie inzake het clusteringprincipe (“*twee is geen cluster en aldus niet toelaatbaar*”).

2.7.2

De beoordeling van de verwerende partij betreffende de nabijheid van het Plaisierbos in het kader van de Omzendbrief werd reeds hoger door de Raad beoordeeld.

2.7.3

De verzoekende partij meent daarnaast dat er onvoldoende positieve aanknopingspunten zijn.

Deze kritiek gaat terug op het principe uit de Omzendbrief dat er bij de inplanting van windturbines bij voorkeur aan bepaalde elementen moet “aangetakt” worden, hetgeen als volgt wordt omschreven:

“ ...

Er moet gestreefd worden naar een ruimtelijke concentratie van windturbines in zeehavengebieden, industriegebieden of in de nabijheid van markant in het landschap voorkomende infrastructuren zoals wegen, spoorwegen, rivieren, kanalen, hoogspanningsleidingen... Aantakken is ook mogelijk bij stedelijke gebieden en bij kernen van het buitengebied waarbij het niveau en de reikwijdte van de voorzieningen (de schaal en de potentiële hinder van het windturbinepark) in overeenstemming moeten worden gebracht met het belang van de kern of het stedelijk gebied. Bij de plaatsing van windturbines moet rekening gehouden worden met de hoofdbestemming van het gebied (zie 3.1.4 en 3.1.5).

...”

De Raad stelt vast dat de verwerende partij doorheen de bestreden beslissing afdoende motiveert waarom zij meent dat de aanvraag in overeenstemming is met dit bundelingsprincipe en meer algemeen, waarom de inplanting op de geplande locatie vanuit het oogpunt van de Omzendbrief verantwoord is, en aldus de adviezen en ingediende bezwaren afdoende weerlegt:

“ ...

Beschrijving van de omgeving en de aanvraag

De bouwplaats is gelegen op grondgebied van de gemeenten Oostkamp (Ruddervoorde) en Zedelgem (Veldegem), niet ver van de gemeentegrens met Torhout. De bouwplaats situeert zich net ten westen van de autosnelweg E403/A17 en ten oosten van het Plaisiersbos en de Herderinnedreef.

De omgeving kan worden omschreven als landelijk. Door de markant aanwezige autosnelweg (met op- en afrittenstructuur en autosnelwegbruggen) en door de versnipperde bebouwing en de nabijheid van verschillende kernen en gehuchten (Veldegem, Sijsslo, Ruddervoorde, Baliebrugge, Westkant) is het landschap wel versnipperd.

(...)

De aanpalende autosnelweg is inderdaad het belangrijkste aanknopingspunt voor de ruimtelijke verantwoording van de gekozen locatie voor het windturbinepark. Het is echter niet de enige ruimtelijke verantwoording.

(...)

De positie van windturbine 1 en windturbine 2 zijn tot stand gekomen na grondige studie van de projectzone en de specifieke kenmerken van de omgeving. De inplanting is gekenmerkt door zowel een ruimtelijk, milieutechnische als energetische optimale inplanting.

(...)

De windturbines worden effectief gebundeld met de autosnelweg. Het vlakbij gelegen Plaisiersbos draagt er als middenschallig landschapselement ook toe bij dat de turbines aansluiten bij de schaal en de opbouw van het landschap en er slechts beperkt sprake is van aantasting van het reeds versnipperde landschap.

(...)

De omgeving is landschappelijk versnipperd, en dit vooral door de hier markant aanwezige autosnelweg (met op- en afritteninfrastructuur en autosnelwegbruggen maar ook door de versnipperde bebouwing en de nabijheid van verschillende kernen en gehuchten (Veldegem, Sijlslo, Ruddervoorde, Baliebrugge, Westkant). Er is hier geen sprake van een open en weids landschap.

De windturbines worden door de parallelle opstelling en korte afstand tot de autosnelweg effectief gebundeld aan deze ruimtelijke markante infrastructuur. Door de oordeelkundige opstelling van de turbines, in overeenstemming met de langgerekte vorm van de parallel aan de autosnelweg liggende landschapskamer is deze opstelling in overeenstemming met de goede plaatselijke aanleg.

...

De bestreden beslissing verwijst ook naar de lokalisatienota waaruit blijkt dat:

“ ...

De twee windturbines zijn gebundeld met de E403 van Brugge naar Kortrijk. De E403 is een autosnelweg bestaande uit 2x2 rijstroken, een middenberm, vluchtstroken en zijbermen en vormt samen met de hoge verkeersstroom een duidelijk zichtbare lijninfrastructuur

(...)

De windturbines worden gebundeld met de woonkern Veldegem, maar ze staan er toch op voldoende afstand vandaan, de afstand bedraagt 745m. De windturbines zijn gelegen ten zuiden van deze woonkern.

(...)

Er wordt aangesloten bij het natuurreserveaat het Plaisiersbos bestaande uit een klein bos

...”

De verzoekende partij stelt dat er niet zou mogen gebundeld worden met de vermelde dorpskern Veldegem en dat er te veel gefocust wordt op de E403, doch toont niet aan dat de beoordeling van de verwerende partij voor dit concrete aspect foutief of kennelijk onredelijk is. Evenmin toont de verzoekende partij aan dat de beslissing op dit punt getuigt van onzorgvuldig onderzoek of voorbereiding, of kennelijk onredelijk is gemotiveerd.

2.7.4

De verwerende partij is, gelet op de bewoordingen in artikel 4.3.1 §2, eerste lid, 1° VCRO, niet verplicht om een motivering te wijden omtrent ieder in de Omzendbrief aangehaald aandachtspunt, zoals het bestaan van een ‘draagvlak’, indien zij van mening zou zijn dat dit element stedenbouwkundig in het kader van haar toets aan de goede ruimtelijke ordening niet relevant is.

Ondanks voorgaande vaststelling, stelt verwerende partij op bladzijde 20 van de bestreden beslissing:

“ ...

Communicatie

Het verplichte openbaar onderzoek is volgens de wettelijke regels gevoerd. Over andere informele aspecten inzake communicatie kan ik geen uitspraak doen. Communicatie is ook geen stedenbouwkundig aspect.

Wel stel ik vast dat Aspiravi op haar website duidelijke info geeft over al haar projecten en een informatie-zitdag georganiseerd heeft. Er werden heel wat bezwaren en opmerkingen ingediend waaruit toch blijkt dat het project in de omgeving goed gekend is

...”

Er is, mede gelet op de vage beweringen van verzoekende partij in dit verband, geen sprake van een schending van de motiveringsplicht.

De verzoekende partij nuanceert overigens zelf de ernst van dit middelonderdeel, waar zij in haar wederantwoordnota impliciet erkent dat het voorgaande niet kan leiden tot de vernietiging van de bestreden beslissing.

2.7.5

Uit de Omzendbrief blijkt dat een maximale invulling van de projectzone wenselijk is:

“
...
In de lokalisatienota moet aangegeven worden hoe het project de betreffende projectzone maximaal benut of hoe het project bijdraagt aan een mogelijke maximale invulling van de betreffende projectzone. Daarbij wordt rekening gehouden met de (...) beperkingen om te voldoen aan de milieuvoorwaarden en andere randvoorwaarden.
”
...

Uit de toelichtende nota blijkt expliciet dat met de maatregelen die noodzakelijk zijn om te voldoen aan de (milieu)normen werd rekening gehouden:

“
...
2. Energetische optimalisatie
De inplanting zoals deze voorligt betekent een case waar de energetische productie per windturbine werd geoptimaliseerd en dit doordat:
• *Er werd rekening gehouden met alle technische en milieutechnische vereisten om te komen tot de onderliggende inplanting*
”
...

De verwerende partij bevestigt dit in de bestreden beslissing:

“
...
De positie van windturbine 1 en windturbine 2 zijn tot stand gekomen na grondige studie van de projectzone en de specifieke kenmerken van de omgeving. De inplanting is gekenmerkt door zowel een ruimtelijk, milieutechnische als energetische optimale inplanting.
”
...

Het voorgaande weerlegt afdoende de opmerking van de verzoekende partij omtrent de vermeende onduidelijkheid over de impact van de mitigerende (milieu)maatregelen.

Bovendien zijn vragen inzake de effectiviteit en efficiëntie van de windturbines een zaak van de partij die het initiatief neemt voor de oprichting ervan, niet van de verwerende partij als vergunningverlenende overheid.

3.

In de mate dat de verwerende partij al is afgeweken van de (niet-verordenende) Omzendbrief, heeft zij dit deugdelijk gemotiveerd. De verzoekende partij toont niet aan dat de verwerende partij het in de Omzendbrief uiteengezette toetsingskader foutief of kennelijk onredelijk heeft betrokken in haar beoordeling.

4.
Het middel wordt verworpen.

E. Vijfde middel

Standpunt van de partijen

In een vijfde middel beroept de verzoekende partij zich op de schending van artikel 23 Grondwet, inzonderheid het daarin vervatte standstill-beginsel.

1.
De verzoekende partij stelt dat de bestreden beslissing gesteund is op een natuurstudie die niet op accurate wijze de impact van het bouwproject aftoetst op het aanpalend natuurgebied Plaisiersbos.

Tevens besluit de bestreden beslissing op grond van een niet-wetenschappelijk onderbouwde natuurstudie dat er geen wezenlijke impact zou zijn op de soorten in en rond de bouwplaats (inzonderheid het Plaisiersbos en de beboste dreven rond het Plaisiersbos).

De verwerende partij heeft volgens de verzoekende partij aldus een beslissing genomen waarvan zij niet (zorgvuldig) genoeg de mogelijke impact ervan op het lokaal leefmilieu heeft onderzocht. Een dergelijke houding is niet alleen onzorgvuldig doch impliceert ook een schending van het standstill-beginsel zoals bedoeld in artikel 23, 4° Grondwet.

2.
De verwerende partij stelt dat artikel 23 van de Grondwet geen directe werking heeft en derhalve geen basis voor vernietiging kan vormen. Het is enkel relevant om de onwettigheid van een besluit aan te kaarten indien het om een significante/kennelijke achteruitgang gaat, *quod non in casu*.

3.
De tussenkomende partij beperkt zich tot een verwijzing naar haar eerder verweer inzake het derde middel, nu ook de verzoekende partij zich beperkt tot een verwijzing naar het derde middel en naar de omschrijving van de zorgvuldigheidsplicht in het tweede en vierde middel. Uit haar eerder verweer (o.m. inzake de natuurstudie) is gebleken dat de verwerende partij geenszins een beslissing heeft genomen waarvan zij niet (zorgvuldig) genoeg de mogelijke impact op het lokaal leefmilieu heeft onderzocht.

Ten overvloede stelt zij dat het standstill-beginsel niet zo mag worden geïnterpreteerd dat een vergunning moet worden geweigerd wanneer zij enige hinder meebrengt voor een natuurgebied.

4.
De verzoekende partij voegt hieraan niets toe in haar wederantwoordnota.

5.
De tussenkomende partij voegt in haar laatste schriftelijke uiteenzetting nog toe dat de wettigheid van een vergunningsbesluit niet kan worden getoetst aan artikel 23 van de Grondwet, dat geen directe werking heeft. Het middel kan aldus geen aanleiding geven tot vernietiging van de bestreden beslissing.

Beoordeling door de Raad

1.

Artikel 23 van de Grondwet bepaalt:

*“Ieder heeft het recht een menswaardig leven te leiden.
Daartoe waarborgen de wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel, rekening houdend met de overeenkomstige plichten, de economische, sociale en culturele rechten, waarvan ze de voorwaarden voor de uitoefening bepalen.
Die rechten omvatten inzonderheid:
...
4° het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu.”*

Artikel 23 van de Grondwet heeft geen rechtstreekse werking met betrekking tot de toetsing van een individuele vergunningsbeslissing, zodat de verzoekende partij er geen subjectieve rechten kan uit putten.

Het middelonderdeel wordt verworpen.

2.

Het standstill-beginsel is een algemeen beginsel van milieubeleid en houdt in dat de overheid het bestaande beschermingsniveau niet mag afbouwen zonder redenen die verband houden met het algemeen belang en na het zorgvuldig afwegen van alle betrokken belangen. Het standstill-beginsel kan echter niet betekenen dat er geen vergunningen meer zouden mogen verleend worden, of dat een vergunning “moet” worden geweigerd wanneer er enige hinder te verwachten valt. De vergunningverlenende overheid dient de reële risico's in te schatten en te beoordelen, hetgeen een zekere appreciatiemarge inhoudt in hoofde van deze overheid. Het door de verzoekende partij in algemene bewoordingen ingeroepen standstill-beginsel is op zich, nu het slechts algemene principes op het vlak van het algemeen milieubeleid inhoudt, niet afdwingbaar, tenzij ook de schending wordt ingeroepen van direct afdwingbare normen die dit beginsel concretiseren, *quod non in casu*. De Raad verwijst hiervoor naar de beoordeling van de vorige middelen.

De stelling van de verzoekende partij dat de bestreden beslissing steunt op een gebrekkige natuurstudie, waardoor onder meer het artikel 16 Natuurdecreet, artikel 10 Soortenbesluit en artikel 4.3.1§2, 1° VCRO zouden worden geschonden, werd hoger reeds verworpen.

3.

Het middelonderdeel wordt verworpen. Gelet op de verwerping van het eerste middelonderdeel, wordt het middel aldus in zijn geheel verworpen.

F. Zesde middel

Standpunt van de partijen

In een zesde middel beroept de verzoekende partij zich op de schending van artikel 2.1.2, § 7 VCRO in samenlezing met het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen en het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Oostkamp, vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Oostkamp op de zitting van 18 mei 2006, artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet.

1.

De verzoekende partij erkent dat ruimtelijke structuurplannen geen beoordelingsgrond vormen bij de beoordeling van een aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning, doch stelt dat het totaal

abstractie maken van het beleid uit deze plannen strijdt met de ratio legis van artikel 2.1.2 §7 VCRO. De verzoekende partij somt op hoe de bestreden beslissing op gespannen voet staat met de duidelijke beleidslijnen in het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan.

Zij zet tevens uiteen hoe het vergunde project evenmin verenigbaar is met de richtinggevende bepalingen van het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Oostkamp.

2.

De verwerende partij noemt dit middel niet ernstig. De VCRO is duidelijk: structuurplannen kunnen geen beoordelingsgrond vormen in een vergunningsbeslissing. Men kan deze plannen niet via de omweg van de Motiveringswet toch invoeren langs een achterpoortje. Bovendien is gebleken dat de opportuniteitsbeoordeling van de verwerende partij niet kennelijk onredelijk is.

3.

De tussenkomenende partij stelt dat uit de ratio legis van artikel 2.1.2, §7 VCRO niet kan afgeleid worden dat de vergunningverlenende overheid het stedenbouwkundig beleid niet terzijde zou mogen schuiven. Zij verwijst daarbij naar de rechtspraak van de Raad en de Raad van State. Daaruit kan tevens worden afgeleid dat de vergunningverlenende overheid niet alleen structuurplannen niet dient in overweging te nemen, maar ook logischerwijs niet hoeft te motiveren waarom zij geen rekening houdt met een structuurplan.

Alleszins toont de verzoekende partij niet aan dat de beoordeling van de verwerende partij kennelijk onredelijk dan wel onzorgvuldig is.

4.

De verzoekende partij repliceert in haar wederantwoordnota dat de vergunningverlener de stedenbouwkundige beleidslijnen niet *“in overweging dient te nemen”*, doch dit neemt niet weg dat wanneer er radicaal van wordt afgeweken, zulks ook op afdoende wijze gemotiveerd dient te worden. Het zesde middel betreft aldus de loutere toepassing van de motiveringsplicht.

5.

De tussenkomenende partij stelt in haar laatste schriftelijke uiteenzetting dat de verzoekende partij het niet aannemelijk maakt dat zij haar (gewijzigde) argumentatie in haar wederantwoordnota niet eerder had kunnen ontwikkelen in het verzoekschrift. Ten overvloede wijst zij erop dat er geen sprake is van enige strijdigheid met het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen, noch met het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Oostkamp. De verenigbaarheid met deze plannen wordt in de lokalisatienota uiteen gezet en deze argumentatie wordt door de verwerende partij gevolgd. Tot slot merkt de tussenkomenende partij op dat het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Oostkamp niet meer actueel is, gezien het op 18 mei 2006 werd vastgesteld voor een termijn van 5 jaar.

Beoordeling door de Raad

1.

Artikel 2.1.2 §7 VCRO luidt als volgt:

“ ...

De ruimtelijke structuurplannen vormen geen beoordelingsgrond voor vergunningsaanvragen, noch voor het stedenbouwkundig attest.

... ”

Artikel 2.1.2 §7 VCRO is duidelijk: een ruimtelijk structuurplan is geen beoordelingsgrond voor de vergunningsaanvraag die geleid heeft tot de bestreden beslissing. De verwerende partij is niet verplicht de richtinggevende bepalingen van dit structuurplan in overweging te nemen bij haar beslissing over een vergunningsaanvraag.

Artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 2° VCRO voorziet een mogelijkheid om rekening te houden met beleidsmatig gewenste ontwikkelingen, maar zulks kan allerm minst als een verplichting worden geïnterpreteerd. De verwerende partij moet evenmin motiveren waarom ze geen toepassing heeft gemaakt van deze mogelijkheid.

De bestreden beslissing stelt in dat verband: *“De ruimtelijke structuurplannen hebben geen verordenende kracht en zij vormen geen beoordelingsgrond voor de werken en handelingen die onderworpen zij aan een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning. Zij zijn immers beleidsplannen en geen bestemmingsplannen. De plannen van aanleg en de ruimtelijke uitvoeringsplannen daarentegen leggen wel de bestemming vast en fungeren als beoordelingsgrond voor stedenbouwkundige vergunningen.”*

2.

Het middel wordt verworpen.

VII. KOSTEN

Met toepassing van artikel 33 DBRC-decreet legt de Raad de kosten van het beroep ten laste van de partij die ten gronde in het ongelijk gesteld wordt.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van nv Aspiravi is ontvankelijk.
2. De Raad verwerpt de vordering tot vernietiging.
3. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 275 euro, ten laste van de verzoekende partij.
4. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, ten laste van de tussenkomende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 9 januari 2018 door de zevende kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de zevende kamer,

Chana GIELEN

Marc VAN ASCH